

PASŪTĪJUMS: Pakalpojuma Līgums Nr. 522 (2018-VIDE/472-08), 25.09.2018.

PASŪTĪTĀJS: Ozolnieku novada pašvaldība
Stadiona iela 10, Ozolnieki, Ozolnieku novads, LV-3018

IZPILDĪTĀJS: SIA „Firma L4”
Jelgavas iela 90, Rīga, LV – 1004

OBJEKTS: Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Ozolnieku novada teritorijas
plānojumam kopsavilkums

STRATĒĢISKĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA

Ozolnieku novada teritorijas plānojumam

Vides pārskata (2.redakcija) kopsavilkums

IEVADS

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra veikta plānošanas dokumentam "Ozolnieku novada teritorijas plānojums" pamatojoties uz likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta (MK) 2004. gada 23. marta noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, kā arī saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja Lēmumu Nr.4-02/36 (11.07.2018.) “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums veikts teritorijas plānojuma izstrādes laikā un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāti apkopoti Vides pārskatā.

Teritorijas plānojuma izstrāde veikta saskaņā ar Ozolnieku novada domes 2018. gada 12.aprīļa Lēmumu (prot. Nr.4, 4.§) *Par Ozolnieku novada teritorijas plānojuma izstrādi* un apstiprināto Darba uzdevumu. Teritorijas plānojuma izstrādātājs Ozolnieku novada dome un Anrijs Straube.

Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis ir veidot pamatu ilgtspējīgai, efektīvai un racionālai novada teritorijas un tās resursu izmantošanai, izvērtēt novada teritorijas attīstībai esošo potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus, radīt labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei, radīt priekšnoteikumus vides kvalitātes nodrošināšanai, rūpniecisko un vides risku novēršanai, veicināt pakalpojumu pieejamību un optimālu transporta sistēmas funkcionēšanu, saglabāt dabas un kultūras mantojumu, ainavas un bioloģisko daudzveidību, kā arī paaugstināt kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti.

Izstrādājot Vides pārskatu Ozolnieku novada teritorijas plānojumam ņemts vērā augstākstāvošos plānošanas dokumentos - Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012. – 2036. gadam (veikts arī Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums), Zemgales plānošanas reģiona plānošanas dokumentiem, kā arī nacionāla līmeņa plānošanas dokumentos ietvertās attīstības pamatnostādnes. Vides pārskatā izvērtēts esošais vides stāvoklis un kā tas mainīsies ar plānošanas dokumenta ieviešanu.

2018. gadā uzsākta Ozolnieku novada jaunās Attīstības programmas 2019. – 2025. gadam izstrāde - 2018. gada 21. jūnija domes sēdē pieņemts lēmums Nr. 9 "Par Ozolnieku novada attīstības programmas izstrādes uzsākšanu" un atbilstoši MK 14.10.2014. noteikumiem Nr. 628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" apstiprināts darba uzdevums, iekļaujot izstrādes procesa un sabiedrības līdzdalības plānu.

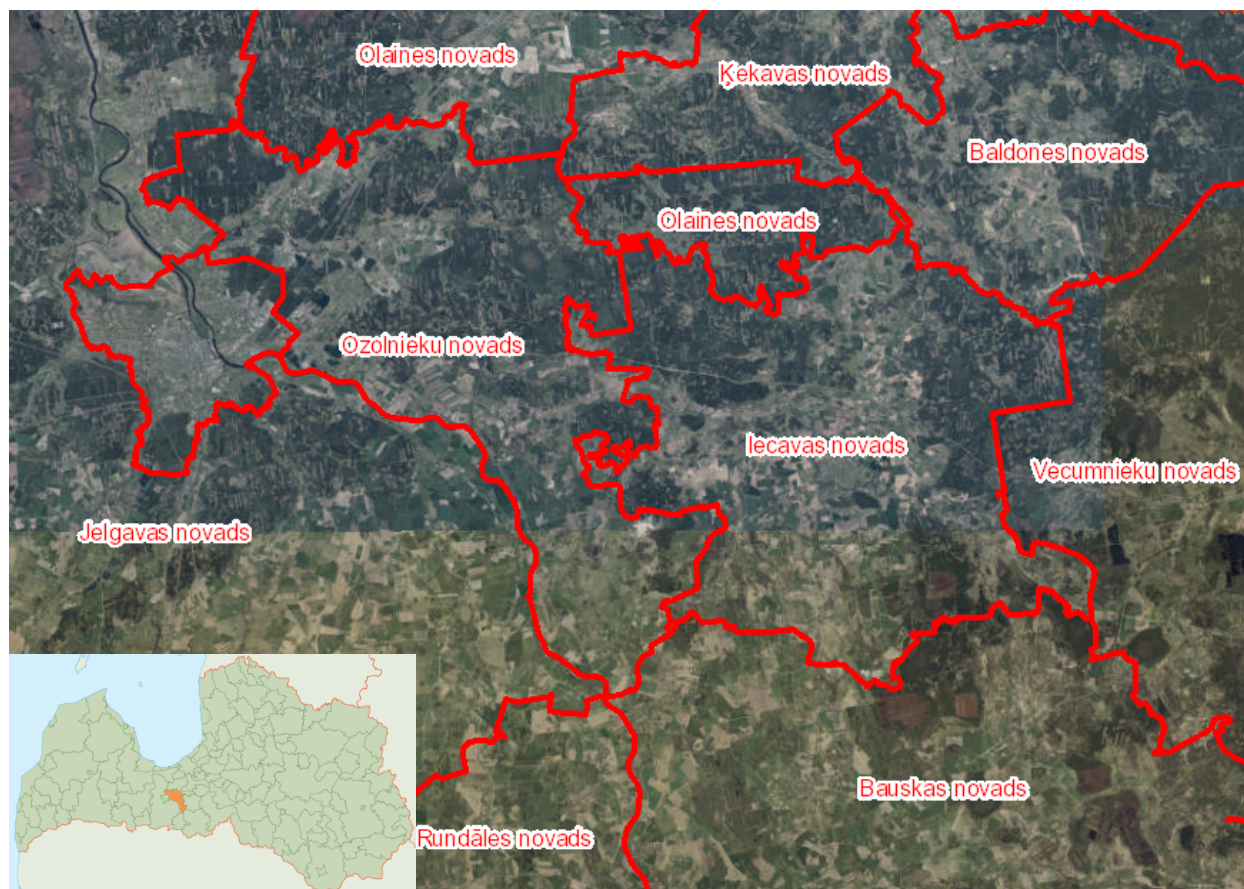
Stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu veica un Vides pārskatu sagatavoja SIA “Firma L4”.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā nav konstatēti tādi ierobežojošie vai limitējošie faktori, kas liegtu novada teritorijā attīstīt īstenot šo plānoto teritorijas plānojumu.

Tāpat nav konstatētas teritorijas plānojumā ietvertas nostādnes vai risinājumi, kas būtu pretrunā ar citiem plānošanas dokumentiem, spēkā esošiem normatīvajiem aktiem vai starptautiskām tiesību normām.

PAMATINFORMĀCIJA

Ozolnieku novada teritorija redzama attēlā Nr.1.

Attēls Nr.1 Ozolnieku novada teritorijas novietojums (Avots: LĢIA <https://kartes.lgia.gov.lv/karte/>)

Plānošanas dokumenta nosaukums	Ozolnieku novada teritorijas plānojums
Pašvaldība	Ozolnieku novada dome
Plānošanas reģions pēc administratīvā iedalījuma	Zemgales plānošanas reģions
Novada administratīvais centrs	Ozolnieku ciems, Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads
Iedzīvotāju skaits novadā	Ozolnieku novadā uz 2019. gada 1.janvāri pēc Pilsonības un migrācijas dienesta datiem reģistrēti 10 705 ¹ iedzīvotāji
Teritorijas lielums	Novads kopā 285,51 km ²
Pieguļošās administratīvās teritorijas	Jelgavas pilsēta un Jelgavas, Olaines, Ķekavas, Iecavas, Bauskas, Rundāles novadi

¹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

firma L4

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Ozolnieku novada teritorijas plānojumam, Vides pārskata kopsavilkums

Pagasti novada teritorijā	Ozolnieku, Cenu un Salgales pagasti
Apdzīvotās vietas	Ozolnieki, Āne, Brankas, Cena, Dalbe, Iecēni, Jaunpēternieki, Raubēni, Tetele, Garoza, Emburga
Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	Dabas liegums "Lielupes palienes pļavas" Dabas liegums "Lāču purvs"
Plānošanas dokumenta izstrādātājs	Ozolnieku novada dome un Anrijs Straube
Plānošanas dokumenta Vides pārskata izstrādē un informācijas iegūšanā iesaistītās institūcijas	- Ozolnieku novada dome - Valsts vides dienests, Centrālā struktūrvienība, Vides resursu pārvaldības departaments – Zemes dzīļu pārvaldības daļa - Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālā vides pārvalde - VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
Institūcijas, kurām nosūtīts vides pārskata projekts	- Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālā vides pārvalde - Dabas aizsardzības pārvalde - Veselības inspekcija

1. OZOLNIEKU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES

Ozolnieku novada teritorijas plānojums izstrādāts, pamatojoties uz Ozolnieku novada domes 2018. gada 12. aprīļa Lēmumu (prot. Nr.4, 4.§) *Par Ozolnieku novada teritorijas plānojuma izstrādi* un apstiprināto Darba uzdevumu. Teritorijas plānojumu ciešā sadarbībā ar novada speciālistiem izstrādāja Anrijs Straube un Ozolnieku novada dome kopīgi ar piesaistītajiem nozaru ekspertiem.

Teritorijas plānojums ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi un kuru izstrādā administratīvajai teritorijai vai tās daļai.

Ozolnieku novada teritorijas plānojuma izstrādes mērķis ir veidot pamatu ilgtspējīgai, efektīvai un racionālai novada teritorijas un tās resursu izmantošanai, izvērtēt novada teritorijas attīstībai esošo potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus, radīt labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei, radīt priekšnoteikumus vides kvalitātes nodrošināšanai, rūpniecisko un vides risku novēršanai, veicināt pakalpojumu pieejamību un optimālu transporta sistēmas funkcionēšanu, saglabāt dabas un kultūras mantojumu, ainavas un bioloģisko daudzveidību, kā arī paaugstināt kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti.

1.1. Plānošanas dokumenta satura izklāsts

Ozolnieku novada teritorijas plānojums sastāv no četrām savstarpēji saistītām daļām:

I daļa Paskaidrojuma raksts;

II daļa Grafiskā daļa (Ozolnieku novada funkcionālais zonējums – karte; Ānes, Teteles, Raubēnu ciemu funkcionālais zonējums – karte; Brankas, Iecēnu ciemu funkcionālais zonējums – karte; Cenu, Dalbes, Pēternieku ciemu funkcionālais zonējums – karte; Garozas, Emburgas ciemu funkcionālais zonējums – karte; Ozolnieku ciema funkcionālais zonējums – karte);

III daļa Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (TIAN);

IV daļa Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi.

Paskaidrojuma raksts ietver spēkā esošā Ozolnieku novada teritorijas plānojuma un tā īstenošanas izvērtējumu, kā arī Ozolnieku novada teritorijas plānojuma risinājumu aprakstu un tā atbilstību Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi nosaka prasības teritorijas izmantošanai katrā funkcionālajā zonā, apbūves parametrus un citas prasības.

Grafisko daļu veido novada karte, ciemu kartes, kur attēlots funkcionālais zonējums, aizsargjoslas un dažādi infrastruktūras objekti un teritorijas. Kartes sastādītas, izmantojot Latvijas Ģeotelpiskās informācija aģentūras 2009. gadā un 2017. gadā sagatavotās topogrāfiskās kartes mērogā 1:10 000.

Pārskatā par teritorijas plānojuma izstrādi ir apkopoti visi ar Teritorijas plānojumu saistīti dokumenti un materiāli.

1.2. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Izstrādājot jauno novada teritorijas plānojumu, ņemti vērā spēkā esošie novada attīstības plānošanas dokumenti:

- Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012. - 2036. gadam;
- Ozolnieku novada attīstības programma 2012. – 2018. gadam;
- Ozolnieku novada teritorijas plānojums.

Teritorijas plānojuma izstrādes laikā ņemti vērā spēkā esošie pieguļošo administratīvo teritoriju (Jelgavas pilsētas un Jelgavas, Olaines, Ķekavas, Iecavas, Bauskas, Rundāles novadu) plānošanas dokumenti.

Tāpat, izstrādes gaitā analizēti un ņemti vērā nacionāla un reģionāla līmeņa plānošanas attīstības dokumenti.

Nacionāla līmeņa plānošanas dokumenti:

- Ilgtermiņa konceptuālais dokuments „Latvijas izaugsmes modelis: Cilvēks pirmajā vietā”;
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam;
- Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam;
- Zemgales plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti.

2. STARPTAUTISKIE UN **NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI**

Šajā sadaļā ir analizētas mūsu valstij saistošās starptautiskās konvencijas un starptautiskie normatīvie akti, kā arī nacionālās politikas plānošanas dokumenti un normatīvie akti vides aizsardzības jomā, kuros ietvertie mērķi un nostādnes ir saistoši plānošanas dokumenta – Ozolnieku novada teritorijas plānojums izstrādē.

3. **VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDE**

3.1. **Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un iesaistītās institūcijas**

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra veikta plānošanas dokumentam “Ozolnieku novada teritorijas plānojums” pamatojoties uz likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, kā arī saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja Lēmumu Nr.4-02/36 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums veikts teritorijas plānojuma izstrādes laikā, stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāti apkopoti Vides pārskatā.

Teritorijas plānojuma izstrāde veikta saskaņā ar Ozolnieku novada domes 2018. gada 12.aprīļa Lēmumu (prot. Nr.4, 4.§) Par Ozolnieku novada teritorijas plānojuma izstrādi un apstiprināto Darba uzdevumu.

Vides pārskats sagatavots balstoties uz Ozolnieku novada teritorijas plānojuma informāciju par piedāvātajiem novada attīstības virzieniem, noteikto plānoto (atļauto) zemes lietošanas veidu un noteiktajām prasībām un aprobežojumiem būvniecībai un zemes izmantošanai, kā arī iepriekš veiktā Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2012. –2036. gadam Vides pārskatu.

Atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk MK noteikumi) 9.1. un 14.punktā noteiktajam VPVB noteicis, ka plānošanas dokumenta un Vides pārskata projekts nosūtāms šādām institūcijām:

- Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajai vides pārvaldei;
- Dabas aizsardzības pārvaldei;

- Veselības inspekcijai.

Nodrošināta plānošanas dokumenta Vides pārskata sabiedriskā apspriešana atbilstoši MK noteikumu V nodaļā noteiktajam. Paziņojums par sabiedriskās apspriešanas organizēšanu nosūtīts VPVB ieviešanai VPVB interneta tīmekļa vietnē, kam pievienota informācija par laikrakstu un tā numuru, kurā publicēts paziņojums par uzsākto Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu (sludinājuma kopija).

Vides pārskata sagatavošanā izmantotas šādas metodes:

- informācijas analīze – tika analizēta Ozolnieku novada teritorijas plānošanas dokumentā un saistītajos dokumentos ietvertā informācija, kā arī visa pašvaldības rīcībā esošā un publiski pieejamā informācija par vides stāvokli, antropogēno slodzi un paredzētajām darbībām novada teritorijā.
- ietekmju analīze – tika analizēta plānošanas dokumentā noteikto attīstības mērķu un plānoto darbību to sasniegšanai īstenošanas iespējamā ietekme uz vidi, izstrādāti ieteikumi iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai vai samazināšanai.

3.2. Sabiedrības līdzdalība

Ozolnieku novada teritorijas plānojuma 1.redakcijai un tā stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskatam normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tika veikta sabiedriskā apspriešana.

Ozolnieku novada teritorijas plānojuma 1.redakcija un tā SIVN publiskajai apspriešanai tika nodots, pamatojoties uz Ozolnieku novada domes sēdes lēmumu prot.Nr.5, 22.p. 18.04.2019. "Par Ozolnieku novada teritorijas plānojuma 1.redakcijas un Ozolnieku novada teritorijas plānojuma stratēģiskā ietekmes uz vidi pārskata nodošanu publiskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai".

Paziņojums par plānošanas dokumenta un Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu tika publicēts:

- Ozolnieku Avīzē, 2019. gada aprīļa Nr.04 (266));
- Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/pazinojumi/?id=1839>
- Ozolnieku novada domes mājas lapā <https://ozolnieki.lv/sabiedriba/sabiedriska-apspriesana>;

Ar teritorijas plānojuma 1.redakcijas un SIVN materiāliem līdz 05.06.2019. varēja iepazīties:

- interneta portālā https://geolativija.lv/geo/tapis#document_11730 ;
- Ozolnieku novada domes mājaslapā <https://ozolnieki.lv/sabiedriba/sabiedriska-apspriesana>;
- klātienē (plānošanas dokumentu, SIVN izdrukas formā) – Ozolnieku novada domē Stadiona ielā 10, Ozolniekos, Ozolnieku novadā, domes darba laikos.

Publiskā apspriešana norisinājās no 07.05.2019. līdz 05.06.2019.

Interesenti (Ozolnieku novada iedzīvotāji, nekustamā īpašuma īpašnieki un lietotāji u.c.) tika aicināti izteikt viedokli un priekšlikumus noteiktajā termiņā teritorijas plānojuma 1.redakcijas izstrādei Ozolnieku novada Attīstības un projektu daļā Stadiona ielā 10, Ozolniekos vai rakstot uz e-pastu: inese.baumane@ozolnieki.lv.

Priekšlikumus par Vides pārskatu tika lūgts rakstiski sūtīt uz SIA "Firma L4", Jelgavas ielā 90, Rīgā, LV-1004 vai pa e-pastu: sintija.kalna@L4.lv

Viedokli un priekšlikumus līdz 05.06.2019. varēja izteikt arī elektroniski portālā https://geolativija.lv/geo/tapis#document_11730

Publiskās apspriešanas sanāksme notika 21.05.2019. plkst.17:00 Ozolnieku novada pašvaldības sēžu zālē, Stadiona ielā 10, Ozolniekos, Ozolnieku novadā (Vides pārskata pielikumā Nr.3 pievienots Publiskās apspriešanas sanāksmes protokols).

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmē piedalījās 7 pastāvīgie iedzīvotāji un 4 plānojuma izstrādē iesaistītie speciālisti.

Saistībā ar Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu pacēlās jautājums par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" radīto trokšņu ietekmi uz Ozolnieku novadu, attiecībā uz lidmašīnu pacelšanās/nolaišanās zonām. Iedzīvotāju paustais viedoklis sabiedriskās apspriešanas laikā ir ņemts vērā un papildināta Vides pārskata 6.4. apakšnodaļa Trokšņa piesārņojums.

Kopumā sabiedriskās apspriešanas laikā sniegtie skaidrojumi un atbildes uz jautājumiem ir bijuši pietiekami, jo rakstiski iedzīvotāju iesniegumi par teritorijas plānojuma Vides pārskatu sabiedriskās apspriešanas laikā nav tikuši saņemti.

3.3. Saņemtie priekšlikumi, atsauksmes un to analīze

Sabiedriskās apspriešanas laikā par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskatu tika saņemti atzinumi no:

- Valsts Vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvaldes, 13.05.2019. vēstule Nr.3.5.-07/946 (Vides pārskata pielikums Nr.4);
- Dabas aizsardzības pārvaldes, 15.05.2019. vēstule Nr.4.9/2663/2019-N (Vides pārskata pielikums Nr.5);
- Veselības inspekcijas 07.05.2019. vēstule Nr. 4.6.4.-12./11137/ (Vides pārskata pielikums Nr.6).

Visi trīs saņemtie Atzinumi ir pozitīvi, tajos konstatēts, ka teritorijas plānojuma 1.redakcija un tās stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskats atbilst noteiktajām prasībām un tie ir izstrādāti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Institūcijām nav būtisku priekšlikumu teritorijas plānojuma Vides pārskata papildināšanai.

Citu institūciju iesniegumi, atsauksmes vai iebildumi nav saņemti.

Iedzīvotāju iesniegumi arī nav tikuši saņemti.

4. OZOLNIEKU NOVADA ĪSS RAKSTUROJUMS

4.1. Administratīvā teritorija

Ozolnieku novadā ietilpst Ozolnieku, Cenu un Salgales pagasts. Pēc administratīvā iedalījuma Ozolnieku novads atrodas Zemgales plānošanas reģionā, un robežojas ar Rundāles, Bauskas, Olaines, Ķekavas, Iecavas, Jelgavas novadiem un Jelgavas pilsētu. Novada kopējā platība uz citu novadu fona nav ļoti liela – 285,51 km² (Ozolnieku pagasts 7,88 km², Cenu pagasts 120,75 km², Salgales pagasts 156,88 km²). Novada teritorijā ir 11 ciemi – Ozolnieki, Āne, Brankas, Cena, Dalbe, Iecēni, Jaunpēternieki, Raubēni, Tetele, Garoza, Emburga. Atbilstoši jaunajam teritorijas plānojumam ir likvidēts ciems Renceles un Glūdas ciems apvienots ar Cenas ciemu. Novada administratīvais centrs ir Ozolnieku ciems.

Ozolnieku novadā uz 2019. gada 1.janvāri pēc Pilsonības un migrācijas dienesta datiem reģistrēti 10 705² iedzīvotāji. Ozolnieku novads ir viens no nedaudziem novadiem Latvijā, kurā pieaug iedzīvotāju skaits līdz darbspējas vecumam.

Ozolnieku novada teritorijas attīstības līmeņa indekss pēc 2017. gada datiem ir 0,861, ierindojoties 12. vietā starp visiem 110 novadiem³.

Novada centrs (Ozolnieki) atrodas 36 km attālumā no galvaspilsētas Rīgas un 6 km attālumā no Jelgavas. Ozolnieku novads transporta infrastruktūras ziņā atrodas izdevīgā vietā, novada teritoriju šķērso valsts galvenais autoceļš A8 - Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene), tāpat transporta infrastruktūru nodrošina valsts reģionālie autoceļi, kā arī divas dzelzceļa līnijas.

Novada teritorijā ir daudz dabas un kultūrvēsturisko objektu un teritoriju, kā arī tas ir bagāts ar dažādiem dabas resursiem, kurus iespējams izmantot uzņēmējdarbības veicināšanā. Atbilstoši Valsts zemes dienesta mājaslapā pieejamiem datiem uz 01.01.2018., ~37 % no novada teritorijas aizņem lauksaimniecības teritorijas, ~48 % – meži⁴. Novadā ir nozīmīgas derīgo izrakteņu iegulas: smilts, māls, kūdra, kā arī dolomīts.

Novada virszemes ūdeņu sistēmu veido Lielupes ūdens baseina vidusdaļa. Ūdens kvalitāti ietekmē Lielupe un tās pietekas Iecava, Misa, Sidrabe, Auce, Bērze un mazākas upītes. Ozolnieku novada teritorijā nav nevienas dabiskās ūdenskrātuves. Novadā ir 13 mākslīgie dīķi.

Ozolnieku novada teritorijā atrodas divas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, *Natura 2000* dabas liegumi „Lielupes palienes pļavas” un „Lāču purvs”. Dabas datu pārvaldības sistēmā OZOLS Ozolnieku novada teritorijā uz 2018. gada 22. maiju ir iekļauti 14 dižkoki un 6 potenciālie dižkoki, kā arī novadā ir 6 mikroliegumi, vairāki īpaši aizsargājami biotopi un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes.

4.2. Saimnieciskās darbības raksturojums

Uzņēmumu reģistrā 2019. gada janvārī Ozolnieku novadā reģistrēti 1049 subjekti. No tiem Biedrību un nodibinājumu reģistrā – 163 biedrības, 6 nodibinājumi un 1 arodbiedrības patstāvīgā vienība, Pārstāvniecību reģistrā – 5 ārvalstu komersantu pārstāvniecības, Komercreģistrā - 614 sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA), 2 akciju sabiedrības (AS), 4 filiāles (FIL), 41 individuālais komersants (IK), 4 pilnsabiedrības (PS), 1 ārvalstu komersantu filiāle (AKF). Reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā reģistrētas 5 draudzes (DRZ) un 1 savienība (SAV), Šķirējtiesu reģistrā 2 šķirējtiesas (SKT). Uzņēmumu reģistra uzskaitē ir 50 individuālie uzņēmumi (IND), 140 zemnieku saimniecības (ZEM) un 10 kooperatīvās sabiedrības (KB)⁵.

2018. gada sākumā Ozolnieku novada teritorijā bija 1301 komersants, no tiem 883 aktīvie komersanti, t.i. komersanti, kas gada pārskatos uzrāda vismaz 1 nodarbināto. No jauna reģistrēti 43 uzņēmumi, savukārt likvidēti – 32. Lielākie uzņēmumi nodarbināto skaita ziņā bija SIA “DINEX LATVIA” (automašīnu rezerves daļu ražotne), SIA “Nordic Homes” (koka karkasa konstrukciju – koka paneļu un moduļu – ražotājs) un SIA “TORGY BALTIC” (dažāda veida tērauda cauruļu stiprinājumu un izolācijas materiālu izgatavošana – metālapstrādes ražotne).⁶

² Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

³ Valsts reģionālās attīstības aģentūra

⁴ Valsts zemes dienests

⁵ Lursoft statistika

⁶ Nodarbinātības valsts aģentūra

Atbilstoši Ozolnieku novada mājaslapā pieejamai informācijai (uz 01.02.2019.) Ozolnieku novada teritorijā darbojas 69 saimnieciskās darbības veicēji visdažādākajās nozarēs.

Darba vietas nodrošina arī pašvaldība un tās struktūrvienības, iestādes (sociālais dienests, pašvaldības policija, bibliotēkas, kultūras iestādes, izglītības iestādes, muzeji, sporta komplekss "Mālzeme", sociālās aprūpes centrs "Zemgale"), SIA "Ozolnieku KSDU", Branku un Ānes pakalpojumu centri, ārstu privātprakses.

Atbilstoši VVD Jelgavas reģionālās vides pārvaldes sniegtajai informācijai Ozolnieku novadā ir izsniegtas 22 B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas un 2 A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas.

5. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA UN DABAS RESURSU APRAKSTS

5.1. Reljefs

Ozolnieku novada teritorija ietilpst Viduslatvijas zemienes Zemgales līdzenumā. Teritorijas virsma ir lēzeni viļņota, pazeminoties ziemeļu virzienā.

Novada teritorijas absolūtās augstuma atzīmes ziemeļu daļā (Ozolnieku un Cenu pagasts) ir 0,5 – 8 m virs jūras līmeņa. Lielākajā, saimnieciski izmantojamā daļā, teritorija atrodas 3.0 – 4.0 m virs jūras līmeņa. Salgales pagasta augstuma atzīmes virs jūras līmeņa ir vidēji 10.0 m, austrumu daļā sasniedzot pat 26,6 m v.j.l.

Reljefs ir veidojies pēcdeduslaikmetā, Baltijas ledus ezeram un Litorīnas jūrai noskalojot ledāju veidotos nogulumus (morēnas smilšmālu un mālsmilti). Reljefu veido līdz 3 m biezi smilšaini limnoglaciālie nogulumi, kas daudzviet uzguļ uz slokšņu māliem.

Novada teritorija ir izteikti līdzena.

Reljefa pazeminājumos ir raksturīgs augsto un pārejas purvu mikroreljefs.

Hipsometriski viszemākā ir lecavas paliene.

5.2. Klimatiskie apstākļi

Ozolnieku novadā ir mēreni silts un mitrs klimats, ko nosaka ģeogrāfiskais stāvoklis Baltijas jūras ietekmē. Novads ietilpst mērenās joslas mežu zonas jaukto mežu apakšzonā. Klimata veidošanā svarīga nozīme ir mērenā platuma gaisa masām no Atlantijas okeāna, kuras saistās ar aktīvu ciklonu darbību. No mitrajiem Rietumu – dienvidrietumu vējiem to lielā mērā aizsargā Kurzemes un Žemaitijas (Lietuva) augstienes.

Tā kā Ozolnieku novadam tuvākā vieta Latvijā, kurai noteikti klimatoloģiskie rādītāji ir Dobeles, atbilstoši MK 2015.gada 30.jūnija noteikumiem Nr.338 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-15 "Būvklimatoloģija"", gaisa vidējā temperatūra Ozolnieku novadā janvārī ir – 5,00 C⁰, bet jūlijā +16,5 C⁰, vidējā gadā +5,9 C⁰. Apkures perioda vidējais ilgums 204 dienas. Diennakts vidējais relatīvais mitrums vidēji gadā ir 81%. Vidējais nokrišņu daudzums gadā sastāda 574 mm.

Bezsala periods ilgst 177 dienas. Dominē DR, DA un D vēji (53% gadījumu). Gada vidējais vēja ātrums 3,6 m/s. Noturīga sniega sega parasti izveidojas decembra trešajā dekādē un pastāv vidēji 83 - 85 dienas, līdz marta otrās dekādes vidum. Grunts sasalšanas vidējais dziļums 24 cm; maksimālais 88 cm. Vasaras siltas, raksturīgas biežas miglas, ziemas vēsas, ar biežiem atkušņiem. Sniega sega plāna, nepastāvīga, veidojas decembra vidū, saglabājas līdz marta sākumam. Pēdējās pavasara salnas - maija vidū.

5.3. Ģeoloģiskā uzbūve

Ģeoloģiskā uzbūve un zemes dziļu resursi ir būtisks teritorijas attīstības priekšnosacījums. Zemes dziļu resursus veido tagad vai nākotnē izmantojamie nogulumi, ieži un minerāli, iežos sastopamie šķidrie derīgie izrakteņi, zemes dziļu siltums un saimnieciskai izmantošanai derīgas ģeoloģiskās struktūras.

Ozolnieku novads, tāpat kā visas Latvijas teritorija atrodas Austrumeiropas platformas ZR daļā, Baltijas sineklīzē. Šai ģeoloģiskajai struktūrai raksturīgs liels nogulumiežu segas biezums un subparalēls nogulumu slāņojums. Sineklīzei raksturīgi trīs galvenie iežu kompleksi:

- Augšējais – Kvartāra nogulumi;
- Vidējais - Zemkvartāra nogulumiežu, jeb pamatiežu sega;
- Apakšējais – Kistāliskais pamatklintājs.

Minētie kompleksi ir krasi atšķirīgi gan pēc iežu sastāva, to vecuma, fizikālajām īpašībām un saguluma apstākļiem.

5.4. Derīgie izrakteņi

Ozolnieku novada teritorijā derīgo izrakteņu resursus veido galvenokārt kvartāra nogulumos sastopamie derīgie izrakteņi - būvmateriālu izejvielas māls un smilts, arī biogēnie nogulumi - kūdra. Nozīmīgs derīgais izrakteņis ir dažādas kvalitātes pazemes ūdens, tai skaitā pazemes dzeramie ūdeņi un minerālūdeņi. Par perspektīvu alternatīvās enerģijas avotu var uzskatīt ģeotermālo un petrotermālo enerģiju.

Derīgo izrakteņu māla, smilts - grants materiāla, smilts, arī kūdras krājumi novadā ir vidēji. Vadoties pēc ieguves pēdējos gados, līdz šim pētīto krājumu pietiks vairākiem gadu simtiem.

Novada teritorijā nav nacionālās nozīmes derīgo izrakteņu atradnes.

Ozolnieku novada teritorijā sastopamās derīgo izrakteņu - būvmateriālu izejvielu atradnes saistās ar kvartāra nogulumu smilts un smilts – grants iegulām, kas ir izplatītas novada teritorijā. Biogēnais derīgais izrakteņis – kūdra izplatīta reljefa pazeminājumos, kur humīdā klimata ietekmē izveidojušies purvi. Savukārt devona nogulumos izpētīta viena dolomīta atradne - lecava.

Vides pārskatā iekļauts saraksts par Ozolnieku novadā izpētīto derīgo izrakteņu atradnēm, atbilstoši LVĢMC mājaslapā pieejamai informācijai. Izpētītas 15 smilts atradnes, 6 māla atradnes, 1 dolomīta atradne, 2 smilts-grants atradnes, 8 kūdras atradnes.

Saskaņā ar LVĢMC datu bāzē Derīgo izrakteņu bilance ietverto informāciju 2017. gadā ieguve tiek veikta:

- Māla atradnē PROGRESS, Ozolnieku novads, Cenu pagasts, ieguvi veic SIA "Lat Spartaks", Atļauja Nr. 6, laika posmam no 2016.05.24 līdz 2040.11.29, izsniedzējs Ozolnieku novada dome;
- Smilts un smilts – grants ieguve nav veikta;
- Dolomīta ieguve – atradnē lecava veic SIA "DSG Karjeri", Licence Nr. 8/307, spēkā 2007.07.31 - 2032.06.25., izsniedzējs Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra; VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs", Licence Nr. CS14ZD0505, spēkā 2014.11.13 - 2039.11.12, izsniedzējs Valsts Vides dienests.

Saskaņā ar LVĢMC publiskoto informāciju datu bāzē Derīgo izrakteņu bilance, 2017. gadā Ozolnieku novadā kūdras ieguve nav veikta.

5.5. Pazemes ūdeņi

Latvija, tai skaitā Ozolnieku novada teritorija ietilpst Baltijas artēziskajā baseinā. Baseina hidroģeoloģisko griezumu veido ūdeni saturošu un ūdeni vāji caurlaidīgu slāņkopu mija. Ūdens daudzums, ko satur atsevišķi slāņi un ūdens kvalitāte tajos ir visai atšķirīga.

Vadoties no ūdens apmaiņas intensitātes un ūdens ķīmiskā sastāva, artēziskā baseina griezumā var izdalīt trīs hidrodinamiskās zonas:

- Aktīvas ūdens apmaiņas – saldūdeņu;
- Palēninātas ūdens apmaiņas – sāļūdeņu;
- Lēnas ūdens apmaiņas, jeb stagnanto ūdeņu – sālsūdeņu.

Aktīvas ūdens apmaiņas saldūdens zona ir tā, kurā sastopamos pazemes ūdeņus iesaista saimnieciskajā darbībā. Ozolnieku novada teritorijā veido: **Kvartāra ūdens horizonts**, kurš satur gruntsūdeņus to veido galvenokārt dažādi graudainas smilts nogulumi ar atsevišķiem aleirītiskas smilts vai mālains smilts starpslāņiem. Kvartāra horizonts neveido vienotu ūdens horizontu, tas izplatīts sporādiski kvartāra smilšainajos nogulumos, kurus atdala vāji ūdeni caurlaidīgie morēnas nogulumi un kvartāra mālu nogulumi. Ūdens resursi gruntsūdens horizontā ir nelieli un tos izmanto galvenokārt viensētās, to ieguvei ierīkojot akas vai spices.

Ozolnieku novada gruntsūdeņi ir hidroģenkarbonātu kalcija tipa saldūdeņi. Parasti sausnes saturs ūdenī ir 0,2 – 0,4g/l, kopējā cietība – 1,5 – 3 mmol/l, dzelzs saturs vidēji 0,2 – 0,4mg/l Tie pārsvarā atbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām.

Katlešu – Ogres ūdens horizonts veido ūdens apgādei nenoīmīgu, ūdens horizontu, kas izplatīts atsevišķās novada teritorijās, taču pārsvarā novada teritorijā denudēts un LVĢMC datu bāzē novadā nav reģistrēti ūdens ieguves urbumi, kas izmanto šo ūdens horizontu.

Pļaviņu – Daugavas ūdens horizontu komplekss iegul visā novada teritorijā, to pārklāj Katlešu – Ogres horizonta nogulumu slānis. Tā biezums ir mainīgs (vidēji 50-80m), Pļaviņu - Daugavas ūdens horizontā izplatīts sulfātu iesālūdens, tā kvalitāte neatbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām augstās sulfātu jonu koncentrācijas dēļ, tiem ir paaugstināta cietība un mineralizācija. Sulfātu jonu avots ir ģipša nogulumu izplatība Salaspils svītas nogulumos.

Gaujas – Amatas ūdens horizontu komplekss Ozolnieku novadā ir droši aizsargāts no virszemes piesārņojuma, tā ūdens resursi ir lieli un tas ir visbiežāk izmantotais ūdens horizontu komplekss Ozolnieku novadā. Visas trīs Ozolnieku novadā esošās pazemes ūdens atradnes izmanto Gaujas - Amatas ūdens horizontu kompleksu. Jāatzīmē, ka pazemes ūdens atradni Tetele izmanto Jelgavas pilsētas centralizētās ūdensapgādes vajadzībām.

Arukilas – Burtnieku ūdens horizonta komplekss Ozolnieku novada teritorijā iegul zem Gaujas – Amatas ūdens horizontu kompleksa vidēji līdz 300m dziļumā. Ozolnieku novada teritorijā šo ūdens horizontu kompleksu ūdens ieguvei neizmanto, lielā ieguluma dziļuma un sliktās ūdens kvalitātes dēļ.

Palēninātās ūdens apmaiņas zonā novada teritorijā izplatīti hlorīdu – nātrija tipa iesālūdeņi un sāļūdeņi ar mineralizāciju līdz 3 g/l un lielāku. Šī kompleksa iesālūdeņus var izmantot balneoloģijā, arī kā dzeramos minerālūdeņus. Ozolnieku novada teritorijā šī kompleksa ūdeņus neiegūst.

Stagnanto ūdeņu (sālsūdeņu) zona izplatīta Kembrija un Venda terīgēnajos nogulumos.. Venda – Kembrija ūdens horizontu kompleksā izplatīti hlorīdu-nātrija tipa sāļūdeņi un sālsūdeņi. Novada teritorijā to mineralizācija var sasniegt 70 mg/l. Ozolnieku novada teritorijā kompleksa ūdeņus

neiegūst. Novada teritorijā nav veikta detalizēta šīs zonas izpēte. Ir iespējamās ģeotermālās enerģijas ieguves perspektīvas.

Ozolnieku novadā ir izpētītas un ir akceptēti pazemes ūdens krājumi tikai saldūdens atradnēs. Par dzeramo ūdeni uzskata saldūdeni, kas neapstrādātā veidā vai pēc atbilstošas sagatavošanas var tikt lietots cilvēku uzturā, izmantots pārtikas rūpniecībā vai fasēts un realizēts mazumtirdzniecības tīklā.

Ozolnieku novadā ir izpētītas trīs pazemes saldūdens atradnes. Novada teritorijā esošā pazemes ūdens atradne Tetele nodrošina Jelgavas pilsētas centralizēto ūdens apgādi.

Kopumā Ozolnieku novadā saskaņā ar LVĢMC datiem ierīkoti 90 ūdens ieguves urbumi, no tiem 73 Cenu pagasta teritorijā (izmanto 12 urbumus), Ozolnieku pagastā 12 urbumi (izmanto 4 urbumus), Salgales pagastā 5 urbumi (izmanto 5 urbumus).

Saskaņā ar Lielupes upju baseina apgabalu apsaimniekošanas plānā ietverto informāciju novads pilnībā atrodas pazemes ūdensobjekta D4 teritorijā.

Plašā teritorijā Latvijas centrālajā daļā, kas ietver arī Ozolnieku novadu, šī ūdensobjekta horizontos izplatīti iesāļūdeņi, kas neatbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām. Tas nav uzskatāms par piesārņojumu, bet ir dabīgas izcelsmes pazemes ūdens kvalitāte, ko nosaka samērā biežais un ūdeni vāji caurlaidīgais kvartāra nogulumu slānis, kas praktiski izslēdz lejupejošo filtrāciju un dziļāk iegulošo artēziskā ūdens horizontu papildināšanos ar atmosfēras nokrišņiem.

5.6. Virszemes ūdeņi

Ozolnieku novada teritorija ietilpst Lielupes upju baseina apgabalā. Lielupes garums ir 119 km, sateces baseina platība – 17787 km² (Latvijas teritorijā 8849,3 km²), upei ir vairāk nekā 250 pietekas. Uz Ozolnieku novadu attiecas Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna 2016. gadam – 2021.gadam prasību ievērošana, noteiktie vides kvalitātes mērķi un izvirzītie pasākumi.

Lielupes baseinā pastāv dažādi slodžu veidi, kas ietekmē gan ūdeņu fizikāli ķīmisko, gan ekoloģisko stāvokli. Visbūtiskāko ietekmi uz ūdeņu kvalitāti rada punktveida, t.i., notekūdeņu novadīšana no attīrīšanas iekārtām, piesārņotās/potenciāli piesārņotās vietas, t.sk. esošās un bijušās fermas, bijušās atkritumu izgāztuves, naftas produktu uzglabāšanas un apstrādes vietas, ķīmikāliju noliktavas u.tml. Plānā norādīts, ka būtiskākie punktveida piesārņojuma avoti ir lielākās pilsētas, komunālās saimniecības u.c. Izklīdēto piesārņojumu novada ūdensobjektos, galvenokārt, veido noteces no lauksaimniecībā izmantojamām teritorijām un mežiem, kā arī decentralizēta ūdenssaimniecība no viensētām vai viensētu grupām, kur notekūdeņi daudzviet netiek savākti un attīrīti.

Ozolnieku novadā atrodas 4 upju ūdensobjekti (L107 Lielupe, L143 Lielupe, L127 Iecava, L129 Misa).

Atbilstoši Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā 2016. gadam – 2021.gadam norādītajam, Lielupes upju baseinu apgabala virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte pēc 2009. - 2014.gada monitoringa cikla rezultātiem (ja minētajā periodā ūdensobjektam datu nav, tie aizstāti ar 2006. – 2008. gada monitoringa cikla jaunākajiem datiem vai eksperta vērtējumu) ir sekojoša:

- L107 Lielupe slikta ekoloģiskā kvalitāte;
- L143 Lielupe slikta ekoloģiskā kvalitāte;
- L127 Iecava ļoti slikta ekoloģiskā kvalitāte;
- L129 Misa slikta ekoloģiskā kvalitāte.

Apsaimniekošanas plānā L143, L127 un L129 upju ūdensobjekti norādīti kā būtisku punktveida piesārņojuma slodzi saņemoši ŪO un ŪO, kuros tiek novadīti lieli notekūdeņu apjomi.

Ozolnieku novada upju ŪO, atbilstoši apsaimniekošanas plānā un MK 2011. gada 31.maija noteikumos Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem" norādītajam iekļauti riska ūdensobjektu sarakstā:

- L107 Lielupe (būtiska ietekme – pēc kvalitātes vērtējuma, iespējami vēl neapzināti punktveida un izkliedētā piesārņojuma avoti);
- L127 Iecava (būtiska ietekme – pēc fizikāli ķīmiskajiem parametriem, pēc piesārņotajām vietām, izkliedētā piesārņojuma būtiska slodze, hidromorfoloģisko pārveidojumu dēļ);
- L129 Misa (būtiska ietekme – pēc fizikāli ķīmiskajiem parametriem, pēc prioritārajām un bīstamajām vielām, plūdu risks).
- L143 Lielupe (būtiska ietekme - pēc fizikāli ķīmiskajiem parametriem, izkliedētā piesārņojuma būtiska slodze, plūdu risks).

Ozolnieku novads atbilstoši 2014. gada 23.decembra MK noteikumos Nr.834 „Prasības ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma” noteikto, ir atzīts par īpaši jutīgu teritoriju, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai. Minēto noteikumu regulējums attiecas uz visiem ūdeņiem, tai skaitā virszemes ūdeņiem, pazemes ūdeņiem, notekūdeņiem.

Būtiskas prasības virszemes ūdeņu aizsardzībai noteiktas Aizsargjoslu likumā un tam pakārtotajos normatīvajos aktos.

Dabisku ūdenskrātuvju novadā nav, ir 13 mākslīgi veidoti dīķi.

Ozolnieku novadā nav oficiāli reģistrētu publisku peldvietu. Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, kā peldvieta norādīta Ozolnieku ūdenskrātuve.

Ozolnieku novada Salgaļes pagastā atrodas Valsts monitoringa tīkla hidroloģiskā novērojumu stacija "Staļģene", ap kuru noteikta aizsargjosla.

Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā Ozolnieku novadā applūstošās teritorijas (ar 10 % applūduma varbūtību) atainotas balstoties uz SIA "Metrum" veiktajiem uzlidojuma mērījumiem 2011.gadā. Applūstošajās teritorijās nav pieļaujams paredzēt ēku un būvju (t.sk. dīķu) būvniecību, pretplūdu aizsargbūvju būvniecību (izņemot esošās apbūves aizsardzībai pret paliem vai plūdiem) un teritorijas uzbēršanu.

Teritorijas plānojumā ar funkcionālā zonējuma palīdzību, attiecībā uz darbībām ūdens objektu tuvumā, izteikti ierobežojumi un noteiktas prasības saimnieciskajai darbībai un aizsargjoslas. Ūdeņu teritorijās nav atļauts patvaļīgi izmainīt upju, strautu un ūdenstilpju krasta joslu.

5.7. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi

Ozolnieku novada teritorijā atrodas sekojošas valsts nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas:

- Dabas liegums "Lielupes palienes pļavas"
- Lāču purva dabas liegums - (Natura 2000 teritorija)
- Dabas pieminekļi – aizsargājamie koki.

Dabas datu pārvaldības sistēmā OZOLS Ozolnieku novada teritorijā uz 2018. gada 22. maiju ir iekļauti 14 dižkoki un 6 potenciālie dižkoki.

Tāpat Ozolnieku novada teritorijā atrodas sekojoši **mikroliegumi**: divi melnā stārķa *Ciconia nigra* mikroliegumi (kopējā platība 12,5 ha, buferzona – 7,2 ha), baltmuguras dzenis *Dendrocopos leucotos* (kopējā platība 10 ha), staigāju meži ar kopējo platību 8,9 ha, buferzona – 0,8 ha, lielā raganzālīte *Circaea lutetiana*, parkveida pļavas.

Īpaši aizsargājami biotopi – mēreni mitras pļavas 6510, sugām bagātas ganības un ganītas pļavas 6270*, smiltāju zālāji 6120*, mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs 6410, palieņu zālāji 6450, sausi zālāji kaļķainās augsnēs 6210. Šīs teritorijas aizsardzību un apsaimniekošanu nosaka likums "Sugu un biotopu aizsardzības likums".

Īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes – dzērve *Grus grus*, smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia* (L.) Rich, Eirāzijas ūdrs *Lutra lutra* Rich, baltais stārķis *Ciconia ciconia*, grieze *Crex crex*, lapkoku praulgrauzis *Osmoderma eremita*, jumstiņu gladiola *Gladiolus imbricatus* L. Saskaņā ar Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumu Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" 1. un 2. pielikumu, augstāk minētās sugas iekļautas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā. Sugu aizsardzību nosaka "Sugu un biotopu aizsardzības likums" un atsevišķām sugām izstrādātie sugu aizsardzības plāni, kas ņemts vērā, izstrādājot novada teritorijas plānojamu.

5.8. Ainavas un kultūrvēsturiskais mantojums

Ainavas

Ozolnieku novada telpiskā struktūra ir raksturojama ar divu veidu apdzīvoto vietu tipiem:

1. Kompaktas un urbanizētas apdzīvotās vietas;
2. Viensētas un retinātas viensētu grupas.

Pie kompaktas un urbanizētas apdzīvotas vietas pieskaitāmi novada ciemi – Ozolnieki, lecēni, Brankas, Āne, Tetele, Jaunpēternieki, Cenas, Dalbe, Garoza un Emburga, kas raksturojas ar kompaktu ēku izvietojumu un attīstītu publisko un inženiertehnisko infrastruktūru. Jaunizveidotas ciemu teritorijas, kas raksturojas ar vienkopus izvietotām savrupmāju grupām, taču bez publiskās un inženiertehniskās infrastruktūras ir Renceles. Pārējās novada apdzīvotās vietās dominē viensētas un viensētu grupas. Kompakta savrupmāju apbūve sāk veidoties arī Glūdas ciemā. Tipiska rūpnieciska apbūve ir attīstījies Raubēnu ciemā.

Lauku teritorijas (novada teritorija ārpus esošo ciemu robežām) ir Ozolnieku novada nozīmīgāko dabas resursu un ekosistēmu pakalpojumu avots, darba un atpūtas vide, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma daudzveidības resurss. Ainavu ietekmē un veido arī mežu teritorijas, kuras sastāda ~ 47% no novada teritorijas.

Kultūrvēsturiskais mantojums

Ozolnieku novadā atrodas 22 nekustamie kultūras pieminekļi – objekti, kas iekļauti spēkā esošajā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, kuru 29.10.1998. apstiprinājusi LR Kultūras ministrija ar rīkojumu Nr.128. Tie ir: 11 arheoloģiskie, 8 arhitektūras pieminekļi un 3 vēsturiska

notikumu vietas. Šo valsts kultūras pieminekļu precīzs uzskaitījums, atrašanās vieta novadā un noteiktie aizsargjoslu platumi sniegti TIAN 5.pielikumā.

Plānojot funkcionālās zonas, teritorijas izmantošanu un apbūvi vai paredzot jebkāda veida saimniecisko darbību kultūras pieminekļos vai to aizsardzības zonās, ņemti vērā sekojoši normatīvie akti:

- Likums Par kultūras pieminekļu aizsardzību;
- MK 26.08.2003. noteikumi Nr.474 Noteikumi par kultūras pieminekļu aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu;
- Kā arī citi normatīvie akti, kuros ietverti kultūras pieminekļu aizsardzības jautājumi.

5.9. Meža resursi, lauksaimniecības teritorijas, purvi

Nozīmīgākie stratēģiskie lauku teritoriju resursi novada kopējai attīstībai ir meži, lauksaimniecībā izmantojamās zemes, ūdeņi (Lielupe, Iecava, Garoza, Misa u.c.), kā arī derīgo izrakteņu atradnes.

Atbilstoši Valsts zemes dienesta mājaslapā pieejamiem datiem uz 01.01.2018., ~ 37 % no novada teritorijas aizņem lauksaimniecības teritorijas, ~ 48 % – meži. Salīdzinot šos datus ar Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā norādītajiem (meži ~45% un lauksaimniecībā izmantojamās zemes ~40 % no novada teritorijas 2011. gadā), secināms, ka mežu platības ir palielinājušās un lauksaimniecībā izmantojamās zemes samazinājušās. Tā kā vairāk kā pusi novada teritorijas klāj meži ar nozīmīgu ekoloģisko un vēstures vērtību, to būtu lietderīgi izmantot tūrismā un novadpētniecībā. Novadā ir attīstīta medību kultūra. Ozolnieku novadā galvenokārt ir priežu un vietām arī jauktu koku meži, kas aizņem lielāko daļu novada ziemeļu daļas, bet dienvidos mežu ir mazāk un lielāko daļu teritorijas veido lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

Novada teritorijā ir vairāki purvi: Vīlantu purvs, Pēternieku purvs, Briežu purvs, Būdakalna tīrelis, Serenu purvs un Lāču purvs (*Natura 2000 teritorija*).

5.10. Alternatīvie energoresursi

Energoresursi ir katras teritorijas attīstībai nozīmīgs faktors. Latvijā ir ierobežoti ar fosilajiem energoresursiem saistīti energoresursu krājumi, tai pat laikā ir samērā plašas alternatīvo energoresursu izvēles un izmantošanas iespējas.

Balstoties uz teorētiskiem aprēķiniem, kopējais AER potenciāls no biomasas izmantošanas un biogāzes ražošanas Ozolnieku novadā ir 45,6 GWh gadā.

Saules enerģijas potenciāls. Saules enerģijas potenciāls ir atkarīgs no saules radiācijas ilguma un intensitātes, kas atkarīga no gadalaika, klimatiskiem apstākļiem un ģeogrāfiskā stāvokļa. Atkarībā no atrašanās vietas gada globālais starojums uz slīpas virsmas Baltijas jūras valstīs vidēji ir 1175 kWh/m², 80 % no tā sastāda vasaras laikā. Ozolnieku novadā vidēji šis rādītājs ir 1180 kWh/m² gadā. Lai teorētiski būtu iespējams aprēķināt saules enerģijas potenciālu enerģijas ražošanā, nepieciešama informācija par izvēlēto tehnisko risinājumu, kā arī izvietojuma iespējām novada teritorijā.⁷ Līdz ar to precīzu datu par iespējamo saražoto GWh daudzumu nav.

⁷ Ozolnieku novada pašvaldības Enerģētikas rīcības plāns 2018. – 2025.gadam

Pēc iespējas vairāk energoresursu izmantošanā jātiecas uz vietējo resursu izmantošanas iespējam un to sniegto potenciālu ilgtspējīgas attīstības virzienā.

Ģeotermālā enerģija. Ģeotermālo enerģiju, jeb Zemes siltumenerģiju var raksturot ar nogulumiežu temperatūru, ko lielā mērā nosaka Zemes iekšējās siltumplūsmas intensitāte un ģeotermiskais gradients. Ozolnieku novads ietilpst centrālās Latvijas termālās anomālijas zonā ar paaugstinātu zemes siltumplūsmu un ģeotermālo gradientu, kā rezultātā stagnantās un palēninātas hidrodinamiskās zonas iežu un pazemes ūdeņu temperatūra ir salīdzinoši augsta un ir iespējama zemes siltumenerģijas jeb ģeotermālās enerģijas ieguve un izmantošana.

Ozolnieku novadā Kembrija nogulumu virsmā temperatūra svārstās no 40°C - 50°C. Dziļāk iegulošo kristāliskā pamatklintāja iežu temperatūras pētījumi nav veikti, taču prognozējams, ka vidēji līdz 2 km dziļumā temperatūra pārsniegtu 100°C.

6. ANTROPOGĒNĀ SLODZE

Antropogēnā slodze ir cilvēka tiešās vai netiešās darbības ietekme gan uz dabu un vides stāvokli kopumā, gan atsevišķiem tās elementiem. Tās ietekmē pasliktinās vides stāvoklis, piemēram, piesārņots ūdens gaiss, augsne, tās ekoloģiskā kvalitāte (virszemes ūdeņi, purvi, mitrzesmes nenodrošina savas ekoloģiskās funkcijas, samazinās bioloģiskā daudzveidība, izmainās tradicionālā ainava u.c. izmaiņas.

Analizējot antropogēno slodzi kādā konkrētā teritorijā, atkarībā no teritorijas jutīguma jāizvēlas antropogēno slodzi raksturojoši elementi:

- Antropogēno slodzi lielā mērā raksturo zemes lietošanas veids.
- Vides kvalitāti teritorijā būtiski ietekmē komunālo pakalpojumu pieejamība un kvalitāte, tai skaitā notekūdeņu apsaimniekošana, ilgtspējīga ūdensapgāde, atkritumu apsaimniekošana, racionāla un videi draudzīga siltumapgāde.
- Transporta infrastruktūras attīstība un labiekārtošana, sabiedriskā transporta pieejamība ir būtisks faktors, kas raksturo draudus gaisa kvalitātei vai tās aizsardzības uzlabošanai.
- Urbāno, apbūvēto zemju pieaugums lielā mērā ietekmē bioloģisko daudzveidību un ietekmē arī vides kvalitāti apbūves un tai piegulošajā teritorijā.
- Piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju skaita izmaiņas raksturo arī antropogēnā piesārņojuma slodzes izmaiņas.
- A un B kategorijas piesārņojošu darbību objektu, kā arī riska objektu skaits, to radīto izmešu gaisā un ūdens vidē apjoms raksturo punktveida slodzi uz gaisa un ūdens vidi.
- Intensīvas lauksaimnieciskās ražošanas teritorijas uzskatāmas par difūzā piesārņojuma slodzes avotiem.

Diemžēl ne visos gadījumos pašreiz publiski pieejamā informācija ir pietiekama antropogēnās slodzes faktoru identifikācijai un tās izmaiņu tendenču izvērtēšanai.

Vides pārskatā sīkāk apskatītas sekojošas antropogēnās slodzes darbības ietekmes: zemes lietošanas veids (zemes sadalījums zemes lietošanas veidos), komunālo pakalpojumu pieejamība (kanalizācija un ūdensapgāde, siltumapgāde, elektroapgāde), atkritumu apsaimniekošana, trokšņa piesārņojums, atmosfēras gaisa kvalitāte un paaugstināta riska teritorijas un objekti (aplūšanas risks, rūpnieciskais risks, transporta risks, ekoloģiskie riski, pazemes un virszemes ūdeņu piesārņojums, piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas, Sibīrijas mēra kapsētas).

7. IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

Teritorijas plānojums nosaka teritorijas pašreizējo izmantošanu, perspektīvo izmantošanu un izmantošanas kārtību pašvaldībā nākamajiem gadiem. Nosakot teritorijas funkcionālo zonējumu, tiek plānota Ozolnieku novada ciemu un lauku teritoriju izmantošana, sabalansējot dabas, vides un sociāli – ekonomiskos apsvērumus.

Jaunais teritorijas plānojums paredz, ka blīva apbūve tiek plānota novada nozīmes attīstības centros. Savukārt Lauku teritorijā (ārpus ciemiem) tiek plānota viensētu tipa apbūve un lauksaimnieciskā ražošanas apbūve, kā arī paredzēts saglabāt lauku vides ainavu un dabas pamatnes teritorijas (meži, ūdeņi, lauksaimniecībā izmantojamās zemes).

Katrai apdzīvotai vietai (ciemam) tiek noteikts funkcionālais zonējums, sabalansējot iedzīvotāju ekonomiskās intereses, kā arī, ievērojot dabas un kultūrvēsturiskās vides aizsardzības prasības un pētniecības principu, kas nozīmē, ka, izstrādājot jaunus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, izvērtē spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus un to īstenošanas praksi.

Ja Teritorijas plānojumā neveiktu uzlabojumus, nebūtu iespējams īstenot attīstības mērķus, kas tieši saistīti ar apbūves veikšanu ražošanas vajadzībām, kur tas būtu lietderīgi, kā arī, saglabāt dabas teritorijas, kur tas ir pamatoti nepieciešamas. Neveicot izmaiņas teritorijas plānojumā, netiktu sekmēts darba vietu pieaugums, infrastruktūras attīstība, dzīves līmeņa celšanās un kopējā novada, pagastu, ciemu izaugsme.

Ja Ozolnieku novada teritorijas plānojums netiktu īstenots (izstrādāts un apstiprināts), Ozolnieku novada teritorijas izmantošanu un attīstību reglamentētu spēkā esošais Ozolnieku novada teritorijas plānojums.

Spēkā esošajā Ozolnieku novada teritorijas plānojumā tiek izvērtēts novada teritorijas attīstības potenciāls un noteiktas tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumi, t.i., nodrošina blīvi apdzīvoto vietu (ciemu) kompakto attīstību ar atbilstošu inženiertehniskās un satiksmes infrastruktūras nodrošinājumu, daudzveidīgu lauku teritoriju attīstību ar ekonomiskās attīstības interesēm, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, kā arī nosaka prasības dabas resursu izmantošanai (derīgo izrakteņu ieguves teritoriju, alternatīvās enerģētikas attīstība) un ražošanas teritoriju attīstībai.

Ozolnieku novada teritorijas plānojums ir viens no novada ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem attiecībā uz teritorijas izmantošanu ar perspektīvu līdz 2033. gadam. Ozolnieku novada teritorijas plānojuma esamība palīdz pašvaldībai izvērtēt katru attīstības ieceri, attīstītājiem saskaņojot savu darbību ar novada attīstības kopējām interesēm, bet iedzīvotājiem un uzņēmējiem – iegūt informāciju par novada attīstības iespējām un nosacījumiem.

8. TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT

Ozolnieku novada teritorijas plānojuma īstenošanas ietekmju būtiskuma izvērtējums pirmkārt veicams attiecībā uz jūtīgām un no dabas aizsardzības viedokļa vērtīgām teritorijām.

Kā nozīmīgākie vides aspekti, kuriem pievēršama īpaša uzmanība, izvērtējami:

- Teritorijas bioloģiskās daudzveidības izmaiņas, tai skaitā īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatības teritoriju izmaiņas;
- Ainavu daudzveidība un to izmaiņas, kultūrvēsturiskais mantojums;

- Virszemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas;
- Pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas;
- Meža zemju atmežošana un lauksaimniecības zemju lietošanas veida maiņa un apbūve.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Ozolnieku novadā noteiktas divas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – Dabas liegums “Lielupes palienes pļavas” un Lāču purva dabas liegums (*Natura 2000 teritorija*).

Teritorijas plānojumā iezīmētas abas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto to aizsardzības statusu, teritorijās netiek plānota apbūves teritoriju attīstība. Līdz ar to, būtiska ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām netiek paredzēta.

Lielupes palienes pļavu dabas liegumu ieskauj Lielupe un Senču dīķis, kā arī DA daļā tas robežojas ar Ānes ciema robežu, kura ir noteikta kā Dabas un apstādījumu teritorija. Teritorijas plānojuma īstenošanas laikā būtiskas ietekmes uz Lielupes palienes pļavām netiek paredzētas.

Lāču purva dabas liegums atrodas attālināti no blīvi apdzīvotajām teritorijām, to ieskauj mežu teritorijas. Nav prognozējams, ka teritorijas plānojuma īstenošana varētu ietekmēt dabas lieguma ekoloģiskās funkcijas un integritāti.

Teritorijas plānojums nodrošina īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību – plānojuma Grafiskajā daļā ir attēlotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, funkcionālais zonējums, atbilstoši MK noteikumos apstiprinātajām robežām.

ĪADT izmantošana veicama atbilstoši spēkā esošajos LR normatīvajos aktos noteiktajam. Savukārt 19.04.2011. MK noteikumi Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)” nosaka, ka visas darbības, kas tiek realizētas Natura 2000 tīklā esošā īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (Ozolnieku novadā tas ir Lāču purvs), ir pakļautas ietekmes uz Natura 2000 teritorijām ietekmes novērtējuma procedūrai.

Lai novērstu plānošanas dokumenta īstenošanas negatīvo ietekmi, jāveic esošajos dabas aizsardzības plānos noteiktie aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumi.

Par antropogēnās darbības ietekmi uz aizsargājamajām dabas teritorijām un objektiem jāveicina sabiedrību informējoši pasākumi.

Ievērojot normatīvo aktu prasības un TIAN ietvertos aprobežojumus un nosacījumus nav prognozējama negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. TIAN ieteicams noteikt aizsardzības prasības DAP norādītajiem īpaši aizsargājamajiem biotopiem un īpaši aizsargājamo sugu atradnēm.

Ainavu daudzveidība un to izmaiņas, kultūrvēsturiskais mantojums

Attīstot novada teritoriju, lai sekmētu efektīvu, konkurētspējīgu ekonomiku un uzņēmējdarbības vidi, infrastruktūras un komunikāciju attīstību, sociālo vidi, vienlaicīgi domājot par vidi saudzējošiem pasākumiem, jāsaglabā reģionam raksturīgā kultūrvide un ainava – nodrošinot cilvēkam kvalitatīvu dzīves vidi.

Lauku ainavas aizsardzība, veidošana un apsaimniekošana atbilstoši ainavas attīstības mērķiem ir svarīga, lai tiktu saglabātas Latvijai un tās novadiem raksturīgās ainavas, kas veicinātu

iedzīvotāju piesaisti laukiem, kā arī būtu nozīmīgas tūrisma attīstībai. Ainavu plānošana ir svarīgs instruments teritorijas ainaviskās un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un paaugstināšanā.

Ainavas struktūra iespaido teritorijas bioloģisko daudzveidību un daudzos gadījumos ainavai vai tās elementiem piemīt kultūrvēsturiska vērtība. Ainavu veidošana ir nepārtraukts un ilglaicīgs process, kuram jābalstās uz ilgtspējīgas attīstības principiem, mēģinot savienot ainavu kontrolētu attīstību ar ekonomiskajām un sociālajām izmaiņām. Kopumā jāņem vērā, ka Ozolnieku novada pašvaldības interesēs ir saglabāt Latvijai un tās novadiem raksturīgās ainavas.

Ozolnieku novada telpiskā struktūra ir raksturojama ar divu veidu apdzīvoto vietu tipiem:

1. Kompaktas un urbanizētas apdzīvotās vietas;
2. Viensētas un retinātas viensētu grupas.

Ozolnieku novada teritorijā ir līdzenuma ainavas, mežu teritorijas un cilvēku ietekmētas (urbanizētas) teritorijas.

Nemot vērā, ka Ozolnieku novada liela daļa atrodas Zemgales līdzenumā, ir izteikta priekšrocība zemkopības attīstībai, lauksaimniecības zemju izmantošanai. Lielas vienlaidus lauksaimniecības platības var degradēt ainavu daudzveidību. Līdz ar to, ar teritorijas plānojuma palīdzību ir jānovērš ainavas degradāciju iespējas un jāparedz saglabāt esošās ainavas. Jebkurš lauksaimniecības attīstības priekšlikums, lauksaimniecības zemju apmežošana vai mežu transformācija ir jāizsver plānošanas dokumenta īstenošanas periodā.

Ozolnieku novadā atrodas 22 nekustamie kultūras pieminekļi – objekti, kas iekļauti spēkā esošajā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, kuru 29.10.1998. apstiprinājusi LR Kultūras ministrija ar rīkojumu Nr.128. Tie ir: 11 arheoloģiskie, 8 arhitektūras pieminekļi un 3 vēsturiska notikumu vietas. Šo valsts kultūras pieminekļu precīzs uzskaitījums, atrašanās vieta novadā un noteiktie aizsargjoslu platumi sniegti TIAN 5.pielikumā.

TIAN 7.1. sadaļā noteikti vairāki nosacījumi/prasības kultūras pieminekļiem un to aizsardzībai, kā, piemēram, *kultūras pieminekļa un tās aizsardzības zonas teritorijā nav plānojama tāda saimnieciska darbība, kas var iznīcināt kultūras pieminekli vai mazināt tā kultūrvēsturisko vērtību; Jaunā būvniecība nedrīkst ietekmēt vēsturisko teritoriju raksturu, ainavisko vidi, dabas elementus.*

Virszemes ūdeņu kvalitāte

Ozolnieku novada teritorija ietilpst Lielupes upju baseina apgabalā. Lielākās no upēm ir Lielupe, Misa un Iecava, kā arī citas mazākas upes. Novada teritorijā dabisku ezeru nav, bet ir 13 mākslīgi veidoti dīķi (derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācijas procesā).

Tā kā novada teritorija ir pārsvarā līdzenums un tās saposmojums ir vājš, ūdens plūsmas ātrumi ir nelieli, bet mākslīgi veidotie dīķi lielākoties ir beznoteces. Šādi dabas apstākļi kopā ar blīvu vietu apdzīvotību un ne tik labi attīstīto komunālo infrastruktūru ir drauds virszemes ūdeņu kvalitātei. Pirms centralizētas notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas izveides, nebūtu pieļaujama blīvas apbūves teritoriju paplašināšana. Pēc centralizētas notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas izveides, kā obligāts nosacījums – visu savrupmāju pieslēgšana pie centralizētās kanalizācijas sistēmas. Tā kā teritorijas plānojumā visiem ciemiem tiek mainītas robežas, būtiski palielinot to robežas, iekļaujot tajās lauksaimniecības zemi un nākotnē paredzot tajās savrupmāju apbūvi, svarīgi ir nodrošināt centralizētus kanalizācijas pakalpojumus. Problemātiskākās teritorijas ir Cena, Dalbe, Iecēni, Jaunpēternieki. Uzmanība pievēršama arī pārējām ciemu teritorijām, kur tiek paplašinātas to teritorijas, lai tiktu nodrošināta savrupmāju pieslēgšana centralizētai ūdenssaimniecības sistēmai.

Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas ir noteiktas, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību un ierobežotu saimniecisko darbību applūstošajās zonās.

Lokālpilānojumā vai detālpilānojumā precizējot applūstošās teritorijas, var tikt precizētas Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā attēlotās aizsargjoslas, taču tās nedrīkst būt mazākas par šajos noteikumos noteiktajām. Aizsargjoslu precizēšana nav uzskatāma par Apbūves noteikumu un teritorijas plānojuma grozījumiem.

TIAN noteikts, ka aizliegts patvaļīgi aizsprostot upes, strautus u.c. ūdensnotekas, ūdenstilpes izmainīt to krasta līniju, gultni un hidroloģisko režīmu.

TIAN noteiktas prasības grāvju, ūdensnoteku un mākslīgo ūdenskrātuvju izveidei, kā arī meliorācijas un lietus ūdeņiem.

Nekustamo īpašumu īpašnieka vai valdītāja pieslēgumi centralizētās ūdensapgādes sistēmai un centralizētās kanalizācijas sistēmai ir izbūvējami saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem "Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtība Ozolnieku novada teritorijā".

Applūstošajās teritorijās būvniecība atļauta saskaņā ar Aizsargjoslu likumu.

TIAN ietvertās prasības vērstas uz virszemes ūdens kvalitātes aizsardzību ar mērķi panākt virszemes ūdens kvalitātes uzlabošanas ilgtermiņā.

Pazemes ūdens kvalitāte

Gaujas – Amatas ūdens horizonts ir droši aizsargāts no virszemes piesārņojuma, tā ūdens resursi ir lieli un tas ir visbiežāk izmantotais ūdens horizontu komplekss Ozolnieku novadā. Visas trīs Ozolnieku novadā esošās pazemes ūdens atradnes izmanto Gaujas - Amatas ūdens horizontu kompleksu. Jāatzīmē, ka pazemes ūdens atradni Tetele izmanto Jelgavas pilsētas centralizētās ūdensapgādes vajadzībām. Horizontā izplatīts sulfātu saldūdens, kuru kvalitāte neatbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām, taču salīdzinot ar augstāk iegulošajiem Pļaviņu – Daugavas ūdens horizontu kompleksa ūdeņiem sulfātu saturs tajos ir zemāks un ir mazāka cietība, taču bieži paaugstināta dzelzs jonu koncentrācija.

Pazemes ūdeņu aizsardzība, teritorijas plānojuma risinājumi:

- Jaunajās, apbūvei paredzētajās teritorijās būtu nepieciešams paredzēt centralizētu inženierkomunikāciju izbūvi, kas nodrošinātu centralizētu notekūdeņu savākšanu, attīrīšanu un novadīšanu, vai arī paredzot iespēju pieslēgties esošam, centralizētam kanalizācijas tīklam.
- Plānojot jaunu objektu ierīkošanu (ja tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai nepieciešams pazemes ūdens) šo ūdeņu aizsargātība jānovērtē individuāli, plānojot ūdens patēriņu uzņēmuma un tā radīto iespējamo piesārņojuma avotu īpatnības;
- Izlemjot turpmāko, katra konkrētā ūdensapgādes urbuma apsaimniekošanas kārtību, jāņem vērā urbuma turpmākās izmantošanas perspektīva, tehniskais stāvoklis, urbuma atveres un stingrā režīma aizsargjoslas sanitārais stāvoklis.
- Piesārņotajās vietās pirms jaunas atļautās izmantošanas uzsākšanas vai būvniecības jāveic izpēte, ja nepieciešams, teritorijas sanācija un/vai rekultivācija un monitorings, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja saskaņā ar izpētes rezultātiem pārsniegti vides kvalitātes normatīvi vai piesārņojums apdraud, vai var apdraudēt cilvēku veselību vai vidi, jāveic teritorijas sanācija.

TIAN noteiktas prasības aizsargjoslu platumiem un prasības to ievērošanai.

Teritorijas plānojuma risinājumi un funkcionālais zonējums nerada draudus pazemes hidrosfērai.

Meža zemju atmežošana un lauksaimniecības zemju lietošanas veida maiņa un apbūve

Meža teritorijas

Meži Ozolnieku novadā aizņem salīdzinoši lielu platību – aptuveni 48 %, kas galvenokārt atrodas novada Z daļā.

Mežiem, līdztekus koksnes ieguves funkcijām, ir liela nozīme arī ekoloģijā, erozijas samazināšanā, rekreācijā un gaisa attīrīšanā. Tie ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas priekšnoteikums, pamats aizsargājamo teritoriju sistēmai, kā arī piesārņojuma negatīvās ietekmes uz ūdenstilpnēm un ūdenstecēm samazinātāji.

Paredzot atmežošanu, piemērojami 2012.gada 18.decembra MK noteikumi Nr.889 "Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzības kārtību". Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā norādīts, ka mežu atmežošana ir pieļaujama saskaņā ar vietējās pašvaldības izdotu administratīvo aktu, kas piešķir tiesības veikt būvniecību vai tiesības mežā ierīkot lauksaimniecībā izmantojamu zemi. Īpašumam, kurā ir ierosināta atmežošana, nepieciešama spēkā esoša meža inventarizācija, kas veikta atbilstoši normatīvajiem aktiem par meža inventarizāciju un Meža valsts reģistra informācijas apriti.

AS "Latvijas valsts meži" apsaimniekojamās platībās derīgo izrakteņu ieguve (ārpus ciemu robežām) ir atļauta arī gadījumā, ja derīgo izrakteņu atradnes nav uzrādītas teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, ievērojot normatīvajos aktos paredzēto kārtību un veicot normatīvajos aktos noteiktās darbības, tai skaitā saņemot Dabas resursu lietošanas atļauju, veicot zemes atmežošanu.

Lauksaimniecības zemes

Lauksaimniecības zemju platības Ozolnieku novadā sastāda 37 %, kā arī liela daļa no tām ir iekļautas ciemu paplašinātājās teritorijās, līdz ar to paredzama to pakāpeniska apbūve.

Nemot vērā, ka lauksaimnieciskajā ražošanā tiek ieviestas intensīvās saimniekošanas metodes, pastāv draudi ūdens un augsnes kvalitātei. Šī iemesla rezultātā Latvijā ir noteiktas atsevišķas paaugstinātam riskam pakļautas zonas (tai skaitā Ozolnieku novada teritorija) – īpaši jutīgas teritorijas, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem.

Lauksaimniecībā izmantojamo zemju neizmantošanas rezultātā, notiek lauku ainavas un lauksaimniecībā izmantojamo zemju degradācija, vienus biotopus un populācijas nomaina citi. Vairāk paliek tādas dzīvotnes, kuras spēj pielāgoties jauniem apstākļiem, ir agresīvākas attiecībā pret sev nepieciešamajiem augšanas apstākļiem.

Izvērtējot Ozolnieku novada teritorijas plānojumu, jāsecina, ka vislielākā ietekme ir prognozējama tieši uz lauku teritorijām, kur saskaņā ar jauno Ozolnieku novada teritorijas plānojumu ir atļauta daudzfunkcionāla izmantošana (daudzveidīga izmantošanu visa veida lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem): viensētu apbūve, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, lauksaimnieciska izmantošana, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma, ūdens telpas publiskā izmantošana, kā arī noteikti vairāki teritorijas papildizmantošanas veidi - tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve, vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve, derīgo izrakteņu ieguve (ārpus ciema robežām), atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (izņemot bīstamos atkritumus), inženiertehniskā infrastruktūra, energoapgādes uzņēmumu apbūve u.c., kas var atstāt ietekmi uz

vidi – palielināsies atkritumu daudzums, būs jauni notekūdeņu rašanās avoti (to skaitā rūpnieciskie notekūdeņi un notece no lauksaimniecības zemēm), vairāk gaisa piesārņojuma rašanās avoti, tiks bojāta zemsedze, radīsies jauni trokšņa avoti, putekļi u.tml. Tomēr, ja tiks ievērotas spēkā esošo normatīvo aktu prasības un Ozolnieku novada teritorijas plānojuma TIAN noteiktās prasības, minētās darbības neatstās būtiski ietekmi uz Ozolnieku novada vides kvalitāti.

TIAN nosaka minimālas jaunveidojamās zemes platības lauku teritorijās, nepieļaujot šo teritoriju sadalīšanu sīkākās apbūvei paredzētās vienībās, kā tas ir noteikts ciemu teritorijās.

Rekomendējams ierobežot apbūvi lauksaimniecības zemēs ar augstu zemes auglību, kas pārsniedz 50 balles. Vidējā augsnes auglība Cenu pagastā 32 balles, Ozolnieku pagastā 29 balles, Salgales pagastā 41 balle. Kā arī ierobežot apbūvi lauksaimniecības teritorijās, kurās saskaņā ar DAP datiem atrodas īpaši aizsargājami biotopi vai īpaši aizsargājama sugu atradnes.

9. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Galvenie ar Ozolnieku novada teritorijas plānojuma saistītie vides aspekti ir dabas un vides kvalitātes saglabāšana, kā arī kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšana iedzīvotājiem. Teritorijas plānojumā ir noteiktas un Grafiskajā daļā attēlotas visas teritorijas ar ierobežojumiem vides aizsardzības nolūkā – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kultūras pieminekļi un aizsargjoslas. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikti kopējie teritorijas izmantošanas noteikumi, atsevišķu teritoriju izmantošanas noteikumi, nosakot apbūves rādītājus un aprobežojumus, noteiktas aizsargjoslas un detālplānojumu izstrādes prasības. Plānošanas dokuments izstrādāts, lai pēc iespējas samazinātu ietekmes un saglabātu vai uzlabotu esošo vides stāvokli.

Pirms plānoto aktivitāšu īstenošanas nepieciešams veikt darbības saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējuma” (1998) prasībām, kuru ietvaros tiek vērtētas konkrētas plānotās darbības, paredzot gan risinājumus, gan pasākumus, lai mazinātu vai novērstu iespējamās vides problēmas. Ietekmes uz vidi novērtējums veicams pēc iespējas agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā. Kārtību, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi nosaka 13.01.2015. MK noteikumi Nr.18 „Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”.

Tiešās un netiešās ietekmes

Tiešās ietekmes ir tādas izmaiņas vidē, kas iedarbojas uz vidi tieši un nepastarpināti, piemēram, piesārņojums, emisijas novadot vidē, mežu izciršana u.c.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības starp vidi un tiešām ietekmēm rezultātā, piemēram, skābo lietu veidošanās rūpnieciskos izmešus ievadot atmosfērā.

Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Īslaicīgās ietekmes rada visa veida būvniecība un rekonstrukcija, transporta infrastruktūras (ceļu, dzelzceļu) paplašināšana, dažāda veida inženiertehnisko komunikāciju ierīkošana, it sevišķi, ja darbība tiek veikta cilvēka darbības neizmainītā vidē.

Šādas darbības izraisa relatīvi īslaicīgu traucējumu un pēc to pabeigšanas nerodas būtiski pēcefekti, ja vien darbības ir veiktas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Galvenās ietekmes ir zemsedzes bojājumi, troksnis, putekļu emisijas, atkritumu koncentrēšanās vienuviet. Ietekmi var mazināt lokalizējot īslaicīgo piesārņojumu. Par īslaicīgu ietekmi uz vidi var uzskatīt arī apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un rekreācijai. Katrā noteiktā gadījumā ir jāizvērtē, vai īslaicīgās ietekmes rezultātā netiek iznīcinātas sugas vai biotopi.

Vidēji ilga un ilglaicīga ietekme ir saistīta ar zemes transformāciju no viena zemes izmantošanas mērķa citā, ūdensobjektu morfoloģijas izmaiņām (upju taisnošana, dambju ierīkošana).

Plānošanas dokumentā ietverto uzdevumu īstenošanā konsekventi jāievēro normatīvo aktu izvirzīto nosacījumu ievērošana, pretējā gadījumā īslaicīgās un vidēji ilgās ietekmes var pārvērsties ilglaicīgajās ietekmēs. Tieši ilglaicīgās ietekmes var atstāt būtiskāko ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu, saimnieciskās darbības iespējamību teritorijā.

Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kurš rodas realizējot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas perioda laikā.

Izanalizējot publiski pieejamo informāciju, kas raksturo vides stāvokli, ir identificētas šādas galvenās vides problēmas Ozolnieku novada teritorijā, kas iespējamās saistībā ar plānošanas dokumenta īstenošanu:

- **Gaisa kvalitāti** negatīvi var ietekmēt ražošanas teritoriju, lauksaimniecības un autoceļu infrastruktūras teritoriju attīstība. Taču, īstenojot infrastruktūru, kas atbalsta videi draudzīgu pārvietošanos, piemēram, veloceļu izbūvi un realizējot energoefektīvus projektus, ielu un ceļu kvalitātes uzlabošanu, tajā skaitā asfaltēšanu, mobilo avotu piesārņojuma samazināšanu, ietekme uz atmosfēras gaisa kvalitāti un klimata pārmaiņām tiks samazināta.

- **Negatīvo ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām** var atstāt iedzīvotāju un tūristu skaita pieaugums. Attīstot novadā tūrisma piedāvājumu un dzīvojamo vidi, jāņem vērā vietas jutīgums pret ārējo faktoru iedarbību un jāizvērtē, kāda ietekme uz vidi veidosies, attīstot teritoriju un palielinoties apmeklētāju plūsmai. Jāveicina tūrisma un rekreācijas aktivitāšu, pakalpojumu sabalansēšana ar dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības interesēm, nepārsniedzot biotopu, aizsargājamo augu, putnu, dzīvnieku u.tml., kultūras pieminekļu noturības kapacitāti pret antropogēnajām slodzēm.

- **Ietekme uz novada ainavu var veidoties**, attīstoties rūpnieciskajām teritorijām, infrastruktūras objektiem un veicot zemes izmantošanas veidu maiņu.

- **Pozitīva ietekme uz vidi** veidosies, ja tiktu veikta degradēto, potenciāli piesārņoto un piesārņoto teritoriju apsekošana un sanācija, teritoriju un ēku revitalizācija, lai lietderīgi izmantotu teritoriju vai ēku plānotam izmantošanas veidam.

- **Ūdeņu kvalitāti** teritorijas plānojuma izstrāde var ietekmēt gan negatīvi, gan pozitīvi. Pozitīvu ietekmi uz ūdens kvalitāti atstās ūdenssaimniecības projektu turpmākā attīstība, kas sekmēs dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanu, centralizēto ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamību un samazinās neattīrīto notekūdeņu ietekmi uz virszemes ūdensobjektiem. Labas ūdens kvalitātes sasniegšana ūdensobjektos, kuros tā šobrīd ir slikta vai ļoti slikta, atbilstoši Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā iekļautajiem pasākumiem, veicinās virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanu. Negatīvu ietekmi uz ūdensobjektiem novadā var radīt ražošanas objektu pieaugums, kas palielinātu notekūdeņu daudzumu, kā arī atpūtnieku skaita pieaugums pie ūdensobjektiem, attīstot atpūtas vietas, bet nenodrošinot pie tām atbilstošu infrastruktūru, regulāru apsaimniekošanu un kārtības uzturēšanu. Attīstoties teritorijām, būtu jāvērs uzmanība uz pamesto un neapsaimniekoto urbumu apzināšanu un iespējām tos tamponēt. Jāveic vietējo kanalizācijas sistēmu kontrole, lai piesārņojums tieši nenonāktu vidē.

Spēkā esošais normatīvo aktu regulējums un teritorijas plānojuma noteikumu ievērošana ir galvenais priekšnoteikums, lai novērstu minētās vides problēmas. Īstenojot plānošanas dokumentu, jāpievērš uzmanība tām plānotajām darbībām, kas var ietekmēt vides kvalitāti

novadā. Liela nozīme ir arī izglītojošiem pasākumiem un komunikēšanai gan ar iedzīvotājiem, gan vides speciālistiem, dažādu nozaru speciālistiem un institūciju pārstāvjiem.

Apbūves teritorijas

Apbūves teritoriju noteikšana ir viens no svarīgākajiem teritorijas plānošanas uzdevumiem. Neplānota būvniecības attīstība veicina haotisku teritorijas attīstību, kā arī negatīvi ietekmē apkārtējo vidi. Apbūves platībām ir jābūt koncentrētām, jo atvieglo pašvaldības un valsts iestāžu iespējas nodrošināt iedzīvotājus ar nepieciešamajiem pakalpojumiem, ļauj daudz efektīvāk sakārtot un uzlabot attīstītas sabiedrības dzīvei nepieciešamo atkritumsaimniecības un ūdenssaimniecības infrastruktūru, nodrošinājumu ar ceļu un inženiertehnisko infrastruktūru u. c.

Novērtējumā tika skatīta teritorijas plānojuma grafiskā daļa (funkcionālais zonējums), kurā attēlotā informācija norāda teritorijas plānoto/atļauto izmantošanu, kā arī analizēti TIAN ietvertie atļautie teritorijas izmantošanas veidi un nosacījumi.

Teritorijas plānojuma tiešā ietekme uz vidi visvairāk saistīta ar zemes izmantošanas veidu maiņu un pirmkārt jau ar apbūves teritoriju paplašināšanu. Mazākas vai lielākas iespējamās apbūves teritorijas paredzētas visos pagasta ciemos. Teritorijas plānojumā tiek noteiktas Ozolnieku, Iecēnu, Branku, Ānes, Teteles, Dalbes, Jaunpēternieku, Cenas, Raubēnu, Garozas un Emburgas ciemu robežas. Teritorijas plānojumā visiem ciemiem mainītas robežas. Ciems - Glūda - tiek apvienots ar Cenas ciemu, veidojot vienu ciemu ar nosaukumu Cena. Ciems Rencele, tiek likvidēts, jo tas pēc savas būtības neatgādina ciemu. Ciemu teritorijas un to robežas tika vērtētas ņemot vērā esošo apdzīvojamo līmeni un tā attīstības tendences, iedzīvotāju un transporta kustību, esošo un plānoto pakalpojumu pieejamību, inženiertehnisko infrastruktūru un vides apstākļus. Saskaņā ar iepriekš minētajiem kritērijiem būtiski ir palielinātas visu ciemu robežas, iekļaujot tajās lauksaimniecības zemi, nākotnē paredzot tajās savrupmāju apbūvi. Kā pamats robežu izmaiņā ir izdevīgais ģeogrāfiskais novietojums attiecībā pret Rīgu, Jelgavu un Olaini.

Viens no teritorijas plānojuma uzdevumiem ir veicināt rūpnieciskās apbūves teritoriju attīstību Raubēnu un Jaunpēternieku ciemos, ražošanā ieviešot labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, nosakot konkrētās teritorijas būtiskos vides aspektus paredzētās darbības kontekstā, attiecīgi izvēloties labākos iespējamus risinājumus.

Katrai apdzīvotai vietai (ciemam) noteikti funkcionālie zonējumi, sabalansējot iedzīvotāju ekonomiskās intereses, kā arī ievērojot dabas un kultūrvēsturiskās vides aizsardzības prasības un pētniecības principu.

Funkcionālais zonējums

Ozolnieku novada teritorijas plānojumā atbilstoši spēkā esošai likumdošanai ir noteiktas 12 funkcionālās zonas. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi nosaka prasības teritorijas izmantošanai katrā funkcionālajā zonā, apbūves parametrus un citas prasības.

Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS)

Ozolnieku novadā savrupmāju blīvas apbūves teritorijas pārsvarā ir esošās apbūves vietās (Ozolniekos, Ānē, Cenā, Brankās u.c. ciemos). Jaunas blīvas apbūves teritorijas tiek plānotas brīvajās privātajās zemēs esošajās ciemu teritorijās. Šim apbūves veidam maksimālais apbūves blīvums jaunveidojamās zemes vienības minimālā platība – ja zemes vienībai nav pieslēgums pie centrālā ūdens vai kanalizācijas tīkliem, minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība ir 400 m²; Apbūves blīvums - 70% (attiecas tikai uz ēkām, rindu mājām atbilstoši funkcijas

prasībām); Minimālā brīvā teritorija - 30%; Apbūves maksimālais augstums – 12 m; Maksimālais stāvu skaits – 3. Jaunu teritoriju apbūve ir būtiska, negatīva un neatgriezeniska ietekme uz vidi.

Savrupmāju apbūves teritorija (DzS1)

Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība 1000m², apbūves augstums 10 m un apbūves blīvums 50 %, maksimālais stāvu skaits 2. Individuāli inženiertehniskās apgādes risinājumi, ja nav pieejami centralizētās apgādes risinājumi. Pašvaldībai šajās teritorijās nav obligāti jānodrošina centralizēta ūdensapgāde un kanalizācija. Balstoties uz augstāk minēto, ka obligāta prasība nav centralizētas inženierkomunikācijas, jāseko līdzi, lai notekūdeņu apsaimniekošanā un ūdens ieguvē tiktu izmantoti labākie pieejamie tehniskie paņēmieni.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju (DzM) galvenais izmantošanas veids Savrupmāju (t.sk. dvīņu māju, rindu māju) un Daudzdzīvokļu (līdz trim stāviem) māju apbūve un saimniecības ēku apbūve. Tādas noteiktas esošajās ciemu mazstāvu apbūves teritorijās. Jaunas mazstāvu apbūves teritorijas netiek paredzētas. Šīs funkcionālās zonas tiek noteiktas teritorijās ar esošo daudzstāvu apbūvi, kas tapusi jau padomju gados. Šādas apbūves īstenošanai prognozējama būtiska, neatgriezeniska ietekme uz vidi.

Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju (DzD) galvenais izmantošanas veids Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas galvenais izmantošanas veids ir daudzdzīvokļu un rindu māju apbūve. Tādas noteiktas esošajās ciemu daudzstāvu apbūves teritorijās. Jaunas daudzstāvu apbūves teritorijas netiek paredzētas. Līdz ar to nav prognozējama būtiska nelabvēlīga ietekme uz vidi, ja šajās teritorijās tiek nodrošināts pieslēgums centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijai un nodrošināti citi komunālie pakalpojumi. Tā kā ciemi attīstās, paredzams iedzīvotāju skaita pieaugums šādas būvniecības rezultātā. Šādas apbūves īstenošanai prognozējama būtiska, neatgriezeniska ietekme uz vidi.

Jaukta centra apbūve (JC) ir ar kultūrvēsturisku vērtību, raksturīga ar nelieliem zemes gabaliem. Jauktas centra apbūves teritorijas izmantošana ir daudzfunkcionāla, kur raksturīga ir mazstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve, kur pirmajos stāvos ir iekārtoti vai arī ir iespējams iekārtot darījumu objektus. Jauktas centra apbūves teritorijās kā tās papildizmantošanas veidus atļauts noteikt ar vieglās rūpniecības uzņēmumiem saistītu apbūvi un ar transporta apkalpojošo infrastruktūru saistītu apbūvi. Jaukta centra apbūves teritorijas tiek noteiktas pārsvarā lielākajos ciemos, piemēram Ozolnieki, Āne, Garoza, Emburga, Brankas un Cena. Tajās ir iespējama visdaudzpusīgākā teritorijas izmantošana. Ilgtermiņā nav prognozējama būtiska negatīva ietekme uz ciema vides stāvokli šādu teritoriju un objektu attīstības rezultātā, ja tiek veikts sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums, lai izvairītos no kaitējuma gruntsūdens resursiem, virszemes ūdeņiem, kā arī tiek ievērota laba būvniecības prakse.

Publiskās apbūves teritoriju (P) galvenie izmantošanas veidi ir publiskās apbūve un teritorijas izmantošana, labiekārtota publiskā ārtelpa. Šādas teritorijas Ozolnieku novadā ir salīdzinoši nedaudz. Tā kā ciemos jau šobrīd ir urbanizēta vide, tad atsevišķu publisko objektu būvniecība neradīs ilgtermiņā būtisku negatīvu ietekmi uz ciema vides stāvokli.

Rūpniecības apbūves teritorija (R). Teritorijas plānojumā, ņemot vērā privātpersonu priekšlikumus, ir plānotas jaunas teritorijas Rūpnieciskai apbūvei (R). Tiek saglabāta arī pēctecība, saglabājot iepriekšējā teritorijas attīstības plānošanas periodā noteiktās rūpnieciskās teritorijas. Lauku teritorijās, kurās iepriekšējā plānošanas periodā bija saņemti priekšlikumi par rūpnieciskās apbūves nepieciešamību, bet tā nav notikusi, kā arī nav saņemti priekšlikumi par

vēlmi atjaunot ražošanu, rūpnieciskās apbūves teritorijas tiek iekļautas lauksaimniecības teritorijās.

Teritorijas plānojumā tiek noteikta Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1), tā ir funkcionālā zona, kur galvenā izmantošana ir derīgo izrakteņu ieguve. Atļautā izmantošana ir derīgo izrakteņu ieguve, būvju (pievedceļu u.c.), kas nepieciešami derīgo izrakteņu ieguvei izbūve un citi izmantošanas veidi (atskaitot apbūvi), pirms ir uzsākta derīgo izrakteņu ieguve.

Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1) kā tās papildizmantošanas veidus atļauts noteikt ar derīgo izrakteņu saistītu ražošanu biroju ēku apbūvi un ar derīgo izrakteņu ražošanu saistītu rūpnieciskās ražošanas ēku un noliktavu apbūvi.

Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs kā Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R1) tiek attēlotas teritorijas, kur jau notiek derīgo izrakteņu ieguve. Rūpniecības teritoriju attīstība radīs ilgtermiņa būtisku negatīvu ietekmi uz novada teritoriju.

Transporta infrastruktūras teritorijas (TR) – teritorijas plānojuma Grafiskā daļā attēlots vispārīgs transporta infrastruktūras plāns. Teritorijas plānojuma teritorijas apbūves un izmantošanas noteikumos noteiktas un Grafiskās daļas kartēs attēlotas ekspluatācijas aizsargjoslas gar autoceļiem un dzelzceļu, kā arī drošības aizsargjosla gar dzelzceļu. Gar ielām ciemos noteiktas sarkanās līnijas atbilstoši katras ielas kategorijai un situācijai dabā. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktas esošo ielu kategorijas. Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā norādītas vietas, kur plānota ielu krustojumu satiksmes reorganizācija, kā arī plānotās pašvaldības ielas, plānotie AS “Latvijas valsts meži” ceļi un plānotās vietas tilta būvniecībai. Plānojot infrastruktūras attīstības projektus jāizvērtē nepieciešamība veikt sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējumu. Jauni infrastruktūras projekti radīs ilgtermiņa, neatgriezenisku būtisku pozitīvu/negatīvu ietekmi uz vidi.

Tehniskās apbūves teritorija (T) galvenie izmantošanas veidi Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūve, atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve, t.sk. notekūdeņu apsaimniekošana (izņemot bīstamos). Teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tehniskās apbūves teritorijām noteiktas un grafiski attēlotas ekspluatācijas, sanitārās un drošības aizsargjoslas.

Dabas un apstādījumu teritorijas (DA) pārsvarā plānojas uz pašvaldībai piederošiem nekustamiem īpašumiem, pašvaldību funkcija nodrošināšanai, privātpersonu īpašumos tās tiek paredzētas ļoti reti.

Ozolnieku novada teritorijā dabas pamatnes teritorijas ietver parkus, skvērus, alejas, baznīcu dārzus, brīvdabas sporta laukumus, iekārtotas atpūtas vietas, kempingu teritorijas, moto vai zirgu sacensībām aprīkotas teritorijas, regulāri applūstošas pļavas, palienes. Perspektīvā Dabas un apstādījumu teritorijās tiek plānoti labiekārtošanas darbi, plānojot vides izziņas, dabas tūrisma attīstība. Dabas un apstādījumu teritoriju noteikšana, izveidošana un apsaimniekošana rada būtisku, ilglaicīgu, pozitīvu ietekmi uz vidi.

Teritorijas plānojumā tiek noteiktas arī teritorijas, kur galvenā izmantošana ir saistīta ar apbedījuma veikšanu un ar to saistītu būvju izvietošana. Teritorijai ir noteikts indekss (D1).

Mežu teritorija (M) galvenie izmantošanas veidi mežsaimnieciska izmantošana, mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, publiskā ārtelpa (ar vai bez labiekārtojuma). Atļauta meža zemes atmežošana citos izmantošanas veidos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un saskaņā ar

teritorijas plānojumu. Atpūtas vietu, gājēju taku, parku u.tml. labiekārtotu publisku teritoriju izveidei izstrādā teritorijas labiekārtojuma projektu. Būtiskāko negatīvo ietekmi uz vidi var radīt atmežošana, kā arī liela izmēra kailcirtes. Atmežošanas gadījumi, it īpaši pazemes ūdens ņemšanas vietu ķīmiskajā aizsargjoslā izvērtējami piemērojot sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma procedūru. Kopumā visas darbības Ozolnieku novada mežos rūpīgi izvērtējamās no virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzības viedokļa, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas viedokļa.

Lauksaimniecības teritoriju (L) galvenie izmantošanas veidi ir: lauksaimnieciska izmantošana, viensētu apbūve, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, publiskā ārtelpa. Lauksaimniecības teritorijas (L) minimālā jaunveidojamā platība zemes vienībai ir 2 ha (ārpus ciema teritorijās) un 0,5 ha (ciema teritorijās), ja citos normatīvos aktos nav noteikta lielāka minimālā platība. Izvērtējot Ozolnieku novada teritorijas plānojumu, jāsecina, ka vislielākā ietekme ir prognozējama tieši uz lauku teritorijām. Tomēr, ja tiks ievērotas spēkā esošo normatīvo aktu prasības un Ozolnieku novada teritorijas plānojuma TIAN noteiktās prasības, minētās darbības neatstās būtiski ietekmi uz Ozolnieku novada vides kvalitāti. TIAN nosaka minimālas jaunveidojamās zemes platības lauku teritorijās, nepieļaujot šo teritoriju sadalīšanu sīkākās apbūvei paredzētās vienībās, kā tas ir noteikts ciemu teritorijās.

Ūdeņu teritorija (Ū). Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs attēlotas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, lai mazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūstošajās teritorijās, kā arī lai saglabātu apvidum raksturīgo ainavu. Teritorijas plānojuma Grafiskā daļā attēlotas applūstošās teritorijas. Tās noteiktas saskaņā ar SIA "Metrum" 2011. gadā veikto pētījumu.

Ūdensobjektu izmantošana - rekreācijai, makšķerēšanai, ūdenssporta iespējām un peldbūvēm.

Teritorijas plānojuma Grafiskā daļā attēlotas piekļuves vietas novadā esošiem ūdensobjektiem, kā arī norādītas publiskās peldvietas (peldēšanās vietas) un atpūtas vietas pie publiskajiem ūdeņiem un pārējiem ūdeņiem.

Teritorijas ar īpašiem noteikumiem noteiktas ar mērķi papildus funkcionālajam zonējumam izdalīt atsevišķas teritorijas ar īpašiem noteikumiem. Teritorijas ar īpašiem noteikumiem var ietvert vienu vai vairākas funkcionālās zonas.

Ozolnieku novada teritorijas plānojumā noteiktas sekojošas teritorijas ar īpašiem noteikumiem:

- 1) *plānotās teritorijas pašvaldību funkciju nodrošināšanai (TIN1)* – Ozolnieku novadā tiek noteiktas teritorijas, kas tiek plānotas pašvaldību funkciju nodrošināšanai;
- 2) *Nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija (TIN7)* - Kā nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijas (TIN7) noteiktas reģionālā autoceļa P100 un valsts galvenā autoceļa A8 savienojumam rezervētā teritorija.
Jebkura jauna būvniecības iecere šajā teritorijā atbilstoši funkcionālam zonējumam jānosaka ar VAS „Latvijas Valsts ceļi”;
- 3) *vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija (TIN71).*

Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kas rodas, realizējot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas periodā.

Plānošanas dokuments kalpos par pamatu turpmākai politisku un saimnieciska rakstura lēmumu pieņemšanai. Īstenojot plānošanas dokumentu, kā galvenais mērķis ir novada ilgtspējīga attīstība, kas nozīmē, ka viens no būtiskiem aspektiem, kas visās rīcībās un darbībās tiks ņemts vērā, ir vides aspekts.

Veicot plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi novērtējumu, ir analizēta teritorijas plānojumā noteikto plānoto (atļauto) zemes lietojuma veidu īstenošanas prognozējamās ietekmes uz vidi.

Izvērtējot plānošanas dokumentā ietvertu plānoto (atļauto) zemes lietošanas veidu, netika konstatētas iespējamās negatīvas kumulatīvās ietekmes, kas varētu tikt prognozētas plānoto darbību īstenošanas rezultātā.

Jebkurā gadījumā, īstenojot atsevišķus projektus, jāievēro vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, tai skaitā likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotie normatīvie akti, kas nodrošina ietekmju novērtējumu pirms paredzētās darbības uzsākšanas un nodrošina lēmuma pieņemējam nepieciešamo informāciju, tādējādi novēršot vai maksimāli samazinot kā katra konkrēta projekta ietekmes, tā summārās ietekmes.

10. RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN MAZINĀŠANAI

Ozolnieku novada teritorijas plānojums, tai skaitā tā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ietver virkni pasākumu un nosacījumu, kas vērsti uz zemes izmantošanas, tai skaitā visa veida būvniecības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanu vai samazināšanu.

Kopumā Ozolnieku novada teritorijas plānojums, tai skaitā tā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi vērsti uz novada ilgtspējīgu attīstību un tajos ietvertās vides aizsardzības prasības atbilst normatīvo aktu prasībām un nodrošina videi draudzīgu un ilgtspējīgu attīstību novada ciemos un apdzīvotajās vietās.

Plānojot piesārņojošas darbības, pretplūdu pasākumus, būvniecību vai zemes izmantošanas veida maiņu tiešā ūdensobjektu tuvumā, tai skaitā ūdensobjektu aizsargjoslā ieteicams izvērtēt paredzēto darbību ietekmi uz visu ūdensobjektu kopumā.

Ozolnieku novada teritorijas plānojumam var izdalīt divu veidu pasākumu grupas, kas var mazināt tā ietekmi uz vidi – spēkā esošo normatīvo aktu un institūciju izvirzīto nosacījumu ievērošana, kā arī plānošanas dokumenta izstrādes gaitā izstrādātie pasākumi – TIAN, lai mazinātu ietekmi uz vidi.

TIAN nosaka prasības vides risku samazināšanai, kas jāņem vērā, plānojot darbības jau noteikta funkcionālā zonējuma zemes gabalos, gan plānojot izmaiņas:

- Piesārņotajā vietā, pirms jaunas atļautās izmantošanas uzsākšanas vai būvniecības jāveic izpēte, ja nepieciešams, teritorijas sanācija un/vai rekultivācija un monitorings, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- Ja saskaņā ar izpētes rezultātiem pārsniegti vides kvalitātes normatīvi vai piesārņojums apdraud vai var apdraudēt cilvēku veselību vai vidi, jāveic teritorijas sanācija.
- Aplūstošās teritorijas, kas attēlotas Grafiskās daļas kartē, var precizēt turpmākās teritorijas plānošanas un projektēšanas procesā, izstrādājot lokālplānojumu un detālplānojumu.
- Aplūstošajās teritorijās nav pieļaujams paredzēt ēku un būvju (t.sk. dīķu) būvniecību, pretplūdu aizsargbūvju būvniecību (izņemot esošās apbūves aizsardzībai pret paliekiem vai plūdiem) un teritorijas uzbēršanu.

Ozolnieku novada teritorijas plānojumā nozīmīgākie paredzētie pasākumi ietekmes uz

vidi mazināšanai:

- Aizsargjoslu noteikšana. Viens no instrumentiem ietekmes uz vidi un potenciālā riska minimizēšanai ir Latvijas Republikas tiesību aktos noteikto aizsargjoslu prasību ievērošana, kuru uzdevums ir aizsargāt dažāda veida (gan dabiskus, gan mākslīgus) objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošinot to ekspluatāciju un drošību vai pasargātu vidi un cilvēkus no kāda objekta kaitīgās ietekmes. Ietekmes uz vidi un potenciālā riska minimizēšana ir Latvijas normatīvajos aktos noteikto aizsargjoslu prasību ievērošana. Ozolnieku novada teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā attēlotas aizsargjoslas, kuru platums ir lielāks par 10 m. Aizsargjoslu likumam un pakārtotajām aizsargjoslu noteikšanas metodikām, kuru galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem.
 - Aizsargjoslas, kas mazākas par 10 m vai jaunveidojamiem objektiem jānosaka un jāattēlo, izstrādājot lokālplānojumus, detālplānojumus vai zemes ierīcības projektus atbilstoši to mēroga noteiktībai. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 7.3.apakšnodaļā „Aizsargjoslas” noteikti aizsargjoslu veidi saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, t.i., “Aizsargjoslu likums” un atbilstošajām aizsargjoslu noteikšanas metodikām.
 - Jaunveidojamajiem objektiem visa veida aizsargjoslas ir jānosaka un jāatzīmē nekustamo īpašumu apgrūtinājumu plānos un jāieraksta zemesgrāmatā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
 - Ozolnieku novada teritorijas plānojumā ievērotas vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, nosakot pasākumu kopumu vides kvalitātes saglabāšanai un dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas nodrošināšanai. Izstrādājot plānošanas dokumentu, jāņem vērā institūciju nosacījumi un normatīvie akti, kas regulē īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, dabas objektu, ainavu un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzību.
 - Ierobežojumi teritoriju izmantošanai visā novada teritorijā. Saskaņā ar Ozolnieku novada teritorijas plānojuma TIAN, atļauts izmantot zemi atbilstoši attiecīgajā teritorijā plānotajai (atļautajai) izmantošanai, taču aizliegtas darbības, kas varētu ietekmēt dabas un vides vērtības, kultūrvēsturiskās un ainaviskās vērtības un radīt vides piesārņojumu.
 - Ierobežojumi atsevišķu teritoriju izmantošanā. Ozolnieku novada teritorijas plānojumā noteikti 12 funkcionālie zonējumi 3 teritorijas ar īpašiem noteikumiem. TIAN noteiktas atsevišķas prasības īpaši aizsargājamo teritoriju izmantošanai, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai un aizsardzībai, prasības riska teritorijām un objektiem, prasības aizsardzībai pret trokšņiem, prasības inženierkomunikāciju būvniecībai u.c. noteikumi, kas nodrošina arī prasību ievērošanu spēkā esošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- Lai Ozolnieku novada teritorijas plānojumā plānoto darbību rezultātā varētu samazināt vai novērst iespējamās ietekmes uz vidi, plānošanas dokumenta īstenošanas periodā, nepieciešams realizēt dažādus pasākumus un izvēlēties optimālākos risinājumus:
- 1) Lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas veida maiņa veicama normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Šo zemju, kā resursa saglabāšanai, noteiktas prasības apmežošanas iespējām.
 - 2) Veidojot jaunas apbūves teritorijas, jāveido atbilstoša infrastruktūra (piebraucamie ceļi, ūdensapgādes un notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas), lai novērstu, vai samazinātu negatīvās ietekmes. Gadījumos, kad notekūdeņu centralizēta savākšana un attīrīšana nav iespējama vai ekonomiski pamatojama, būtu nepieciešams paredzēt bioloģiskās NAI, nodrošinot to atbilstošu uzturēšanu un apsaimniekošanu.
 - 3) Pirms apbūves uzsākšanas, vēlams veikt dabas vērtību novērtējumu perspektīvajās apbūves teritorijās. Esošajās apbūves teritorijās, kuras nav nodrošinātas ar centralizēto ūdensapgādi un kanalizācijas tīklu, nepieciešams pieslēgt centralizētai ūdensapgādes kanalizācijas novadīšanas

un attīrīšanas sistēmai, vai arī jārod lokāli risinājumi, izmantojot septiķi, dūņu laukus, atbilstoši notekūdeņu apsaimniekošanas normatīviem. Plānotajām apbūvēm, izbūve pieļaujama tikai pēc maģistrālo inženierkomunikāciju izbūves, bet, ja tas nav iespējams, jārod alternatīvi risinājumi (vidi saudzējošākie).

4) Plānojot ierīkot jaunas decentralizētas notekūdeņu savākšanas vai attīrīšanas iekārtas, jāparedz nepieciešamie pasākumi, lai nepieļautu vides piesārņošanu.

5) Attīstot satiksmes infrastruktūru, rūpniecības un saimnieciskās darbības teritorijas, katrā konkrētā gadījumā, atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, jāveic sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums un/vai ietekmes uz vidi novērtējums, ja tas piemērojams paredzētajai darbībai. Nepieciešams izvērtēt un izvēlēties maksimāli vidi saudzējošākas metodes un tehnoloģijas, paredzot attiecīgās nozares labāko pieejamo tehnoloģisko paņēmieni izmantošanu.

6) Lai izvairītos no trokšņa iedarbības, svarīgi, lai atsevišķu projektu realizācijā trokšņa avoti tiktu telpiski nodalīti no dzīvojamās zonas, izglītības iestādēm un citiem publiskiem apbūves objektiem. Lai novērstu jaunu apbūves teritoriju izbūvi, kur trokšņa līmenis pārsniedz komforta zonu, vēlams veikt trokšņa kartēšanas pasākumus.

7) Atkritumu apsaimniekošana jāveic atbilstoši Ozolnieku novada pašvaldības izdotajiem saistošajiem noteikumiem, ievērojot sadzīves atkritumu savākšanas, transportēšanas, šķirošanas, pārstrādes un noglabāšanas nosacījumus. Vienlaikus jānodrošina centralizēta atkritumu savākšanu Ozolnieku novada ciemos, papildus risinot jautājumu par atkritumu šķirošanu.

8) Projektiem, kas paredz derīgo izrakteņu ieguvu agrāk neizmantotās derīgo izrakteņu atradnēs, kuru platība ir lielāka par 5 hektāriem vai lielākā platībā, vai kūdras ieguvu 25 hektāru vai lielākā platībā, neatkarīgi no izstrādei paredzētās platības, pirms izstrādes piemērojama ietekmes uz vidi novērtējuma vai, ja, karjeru izstrāde tiek paplašināta, tad var tikt piemērota sākotnējā novērtējuma procedūra.

9) Svarīgi ir paredzēt riska faktoru iespējamību virszemes un pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņām. Ievērojot 12.03.2002. noteikumus Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, Ozolnieku novadā kā prioritārie karpveidīgo zivju ūdeņi (tie ir ūdeņi, kuros dzīvo vai kuros iespējams nodrošināt karpu dzimtas zivju, kā arī līdaku, asaru un zušu eksistenci) ir noteikti ūdensobjekti – Lielupe (visa upe), lecava (posmā no lecavas līdz grīvai) un Misa (posmā no Plakanciema līdz grīvai). Līdz ar to, upju ielejās un to malās jāierobežo aktivitātes, kas apdraud to dabas un ainavu daudzveidības resursus, it sevišķi ainaviski vērtīgajās teritorijās. Jāregulē meža stādīšana un ciršana, gravu veidošana, kas var veicināt virszemes noteci un augsnes eroziju, kā arī piesārņojuma rezultātā – upju ūdens eutrofikāciju.

10) Plānojot tūrisma attīstību novadā, jāmeklē risinājumi potenciālo rekreācijas vietu labiekārtošanai un atpūtnieku plūsmas regulēšanai: jāveic vienota stila norāžu zīmju un informatīvo stendu izvietojumu ar attiecīgajām norādēm un izglītojošo informāciju par aizliegtajām darbībām konkrētajā teritorijā, jāveido labiekārtotas autostāvvietas ar iespējamo atkritumu savākšanu un jāizbūvē gājēju takas no autostāvvietām uz dabas objektiem. Peldvietas jānodrošina ar tualetēm, atkritumu urnām, to izvietojumu un apsaimniekošanu, kā arī drošu pieeju ūdeņiem.

11) Lai saglabātu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un citas ekoloģiski jutīgas dabas teritorijas, plānojot jebkādas rīcības, stingri jāievēro attiecīgi regulējošo normatīvo aktu prasības. Teritorijas izmantošanai jānotiek atbilstoši īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, kā arī sugu un biotopu aizsardzības normatīvo aktu prasībām.

12) Plānojot teritorijas attīstību, vēlams veikt piesārņoto teritoriju izpētes darbus un nepieciešamības gadījumā veikt sanācijas darbus.

13) Ņemot vērā lauksaimniecības radīto izkliedētā piesārņojuma slodzi uz Lielupes upju baseina apgabala ūdensobjektiem, attīstot saimniecisko darbību, ir jāievēro labas lauksaimniecības prakses nosacījumi, kas iekļauj zemes racionālu izmantošanu, pareizu augsnes apstrādi, mēslošanas līdzekļu lietošanu, kūsmēsļu krātuvju būvniecību u.tml. Notekūdeņu radītās slodzes vidē samazināšanai, lai uzsāktu vai turpinātu piesārņojošu darbību, uzņēmumam ir jāsaņem A, B vai C kategorijas piesārņojošās darbības atļauja.

14) Plānojot uzņēmējdarbības attīstību novadā, jāvērtē ne tikai plānotā saimnieciskā darbība, bet arī esošā vides kvalitāte un piesārņojuma fons.

Ievērojot TIAN 2.2. apakšnodaļā “Visā teritorijā aizliegtā izmantošana” noteikto, visu teritoriju izmantošanas aizliegumus:

- Aizliegts veikt zemes vienības un būvju vai to daļu izmantošanu neatbilstoši projektētajai funkcijai vai, ja tas neatbilst vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām.
- Aizliegts patvaļīgi ierīkot karjerus derīgo izrakteņu ieguvei un iegūt augsnes auglīgo kārtu.
- Aizliegts vākt, uzkrāt vai glabāt kaudzē vai laukumos atkritumus, krāmus, lupatas, pamestus transportlīdzekļus, metāllūžņus, būvgružus, ja vien šim nolūkam izmantotā zeme nav noteiktā kārtībā projektēta un ierīkota to savākšanai vai ietverta ēkā. Prasības neattiecas uz atkritumu savākšanu speciālās noteikta parauga atkritumu tvertnēs kā arī, ja veiktās darbības ir saskaņotas pašvaldībā (t.sk. saskaņots būvprojekts), kā arī, ja tie ir radušies būvniecības procesā.
- Bez rakstiska saskaņojuma pašvaldībā aizliegts jebkādā veidā izmantot (arī kā palīgizmantošana) kuģu, automašīnu un vagonu korpusus vai to daļas.
- Aizliegts novietot stāvēšanai (izņemot, ja nepieciešams veikt konkrēto darbību) autobusus, smagās kravas mašīnas (virs 3,5 t) un traktortehniku mazstāvu un vairākstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās.
- Aizliegts ekspluatēt ēkas un būves, kas atrodas cilvēku dzīvībai, veselībai vai videi bīstamā stāvoklī.
- Aizliegts patvaļīgi aizsprostot upes, strautus u.c. ūdensnotekas, ūdenstilpes izmainīt to krasta līniju, gultni un hidroloģisko režīmu.
- Aizliegts veikt darbus būvmateriālu, melnzemes un derīgo izrakteņu ieguvei komercnolūkos, ja tas nav paredzēts Noteikumos un nav saskaņots pašvaldībā.
- Aizliegts izmantot zemi, ēkas un citas būves, nenovēršot ekspluatācijas laikā radīto vides piesārņojumu.
- Aizliegts ilgstoši, ilgāk kā 6 mēneši, uzkrāt, glabāt un pārstrādāt bīstamos atkritumus.
- Ozolnieku novada teritorijā ir aizliegta ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšana.

11. ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS UN IZVĒRTĒJUMS

Plānošanas dokumentam netika izstrādāti alternatīvi varianti. Tā izstrādes gaitā tika izvērtēti un izvēlēti optimāli risinājumi, ņemot vērā iedzīvotāju vēlmes, pašvaldības nostādnēs un teritorijas ilgtspējīgas attīstības nosacījumus.

12. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Saskaņā ar 07.04.1993. likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, ja paredzēto darbību rezultātā tieši tiek ietekmētas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*), nepieciešams izstrādāt kompensēšanas pasākumus, lai nodrošinātu plānošanas dokumentu negatīvo ietekmju sabalansēšanu un vienotības (viengabalainības) aizsardzību un saglabāšanu.

Teritorijas plānojumā netiek plānoti pasākumi, kuru rezultātā tiktu atstāta būtiska negatīva ietekme uz *Natura 2000* teritorijām, ietekmētas to ekoloģiskās funkcijas un integritāte. Plānošanas dokuments ir izstrādāts ņemot vērā vides aizsardzības normatīvajos aktos noteiktos nosacījumus, līdz ar to netiek plānota būtiska negatīva ietekme uz *NATURA 2000* teritorijām, un kompensēšanas pasākumi plānošanas dokumentam netiek paredzēti.

Ja, īstenojot plānošanas dokumentu, rodas draudi ĪADT, Ozolnieku novada pašvaldībai kompensējošie pasākumi jānosaka saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un konsultējoties ar attiecīgajām valsts institūcijām.

Plānošanas dokuments ir izstrādāts balstoties uz prasībām, ko izvirza vides un dabas aizsardzības normatīvie akti, starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi un atbildīgās vides institūcijas, līdz ar to tas neparedz Vides pārskata aprakstītajiem risinājumiem papildus kompensēšanas pasākumus.

13. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀ PĀRROBEŽU IETEKME

Ozolnieka novada teritorijai nav tiešu Latvijas valsts robežu. Plānošanas dokuments neparedz tāda veida darbības, tai skaitā rūpniecisko objektu izvietojumu, kas varētu izraisīt pārrobežu ietekmi.

14. PAREDZĒTIE PASĀKUMI MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

SIVN monitoringa ir sistemātisks vides kvalitātes un tās izmaiņu tendenču novērtējums. Tā mērķis ir novērtēt konkrēta plānošanas dokumenta realizācijas ietekmi uz vidi, kā arī plāna vai programmas izpildi saistībā ar stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatā definētiem vides mērķiem vai uzdevumiem. SIVN monitoringa dod iespēju aktualizēt plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās vides ietekmes un salīdzināt tās ar prognozētajām, kā arī nodrošina savlaicīgu problēmu identifikāciju, lai nepieciešamības gadījumā veiktu atbilstošu plānošanas dokumenta korekciju.

Plānošanas dokumenta īstenošanas uzraudzību veic pašvaldība, arī plānošanas dokumenta ieviešanas monitoringa nodrošina pašvaldība, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar speciālistiem no Valsts institūcijām. Lai konstatētu teritorijas plānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī, lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus plānošanas dokumentos, Ozolnieku novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojam tā atzinumā minētajos periodos (periodi tiks precizēti pēc VPVB atzinuma saņemšanas).

Lai kvalitatīvi veiktu šo uzdevumu, pašvaldības speciālistam būtu jāsaņem atļauja strādāt ar valsts vides monitoringa datu bāzēm, tādējādi izvērtējot vides kvalitātes stāvokli un tā izmaiņu tendences. Šobrīd šāda pieeja speciālistiem ir liegta.

Būtisks atbalsts Monitoringa ziņojuma izstrādei būtu vienotas vides informācijas sistēmas izveide Ozolnieku novadā, kur tiktu apkopota vismaz ikgadēja informācija par:

- Ūdensapgādes vajadzībām iegūto ūdens apjomu un kvalitāti, centralizētās ūdensapgādes sistēmu paplašināšanos (abonentu skaita izmaiņas);
- Notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmu, vidē novadīto attīrīto notekūdeņu daudzumu un kvalitāti, centralizētās notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas paplašināšanos

(abonentu skaita izmaiņas), no individuālajām notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmām izvesto notekūdeņu apjoms;

- Novada teritorijā savākto atkritumu daudzums, tai skaitā šķiroto atkritumu. Abonentu (līgumu) skaita izmaiņas, kas izmanto atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus;
- Centralizētās siltumapgādes ietvaros esošo sadedzināšanas iekārtu uzskaitē, emisiju gaisā apjomi, centralizētās siltumapgādes lietotāju (abonentu skaits);
- Iedzīvotāju sūdzības par vides stāvokli, un ierosinājumi tā uzlabošanai.

Lai labāk novērtētu plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmi uz vidi, papildus būtu nepieciešami šādi statistikas, pētījumu vai novērojumu dati:

- Zemes lietojuma veida izmaiņas;
- Virszemes ūdeņu kvalitātes monitorings;
- Pazemes ūdeņu kvalitātes un kvantitātes monitorings;
- Bioloģiskās daudzveidības monitorings;
- Gaisa kvalitātes monitorings, tai skaitā pētījumi gaisa kvalitātes noteikšanai satiksmes plūsmu mezgļpunktos;
- Autoceļu stratēģiskās trokšņa kartes, dati par trokšņa līmeņa pārsniegumiem, transporta plūsmas izmaiņām;
- Pētījumi par iedzīvotāju veselības stāvokli;
- Dati par atjaunojamo energoresursu (ģeotermālo, saules enerģijas, biomasas, vēja u.c.) izmantošanu.

Plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi novērtēšanai ieteicams izvērtēt šādu rādītāju un to izmaiņu raksturojuma plānošanas dokumentu īstenošanas procesā iekļaušanu uzraudzības indikatoru sarakstā:

- Iedzīvotāju apmierinātība ar vietējo pašvaldību un tās darbību;
- aizsargājamo dabas teritoriju, zaļo zonu un parku īpatsvars;
- publiski pieejamo zaļo zonu īpatsvars;
- uzņēmumu, kuriem piešķirti vides sertifikāti, procentuālais īpatsvars no kopējo uzņēmumu skaita u.c.;
- gaisa kvalitātes rādītāji;
- emisiju daudzums gaisā no stacionārajiem avotiem;
- atjaunojamo energoresursu izmantošana;
- novadīto notekūdeņu daudzums;
- virszemes ūdeņu kvalitātes rādītāji;
- dzeramā ūdens kvalitātes rādītāji;
- peldūdeņu kvalitātes rādītāji;
- poligonos un atkritumu izgāztuvēs apglabāto sadzīves atkritumu daudzums;
- piesārņoto vietu daudzums un platība;
- apbūvēto teritoriju platība;
- valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu skaits.

Lai pieņemtu lēmumu par konkrēta indikatora izmantošanu, izvērtējama informācijas esamība, pieejamība un ticamība, t.sk. izvērtējot, vai konkrētie dati vai informācija ir pieejama un cik blīvi

teritorijā ir izvietoti novērojumu punkti, un cik detāli iegūtā informācija raksturo vides stāvokli novadā.

Vides pārraudzības valsts birojs ir izstrādājis metodiskās vadlīnijas plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai, kā arī vienotu iesniedzamā monitoringa pārskata formu tie atrodamā VPVB interneta mājas lapā - <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings>.